

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

x. A

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1954:18

Finansdepartementet

FÖRSLAG TILL

**FÖRENKLING AV
VISSA BESKATTNINGS
REGLER**

BETÄNKANDE AV

1950 ÅRS SKATTELAGSSAKKUNNIGA

Stockholm 1954

Statens offentliga utredningar 1954

Kronologisk förteckning

---

1. Svensk namnbok 1954. Statens Reproduktionsanstalt. 224 s. **Fi.**
2. Musikliv i Sverige. Betänkande med förslag till åtgärder för att främja det svenska musiklivets utveckling. Idun. 447 s. **E.**
3. Kollektivhus. Victor Petterson. 116 s., 20 s. pl. **S.**
4. Moderskapsförsäkring m. m. Idun. 154 s. **S.**
5. Vården vid ungdomsvårdsskolorna. Victor Petterson. 138 s. **S.**
6. Ärvdabalk. Norstedt. 257 s. **Ju.**
7. Nordisk passfrihet. Del III. Upphävande av all passkontroll vid gränserna mellan de nordiska länderna. Gernandt. 39 s. **U.**
8. Nordisk kontakt. Betänkande om utgivande av en nordisk parlamentarisk tidskriftspublication. Gummesson. 14 s. **Ju.**
9. Betänkande angående instansordningen i vattenmål m. m. Gummesson. 90 s. **Ju.**
10. Förslag till lag om sparbanker m. m. Victor Petterson. 330 s. **Fi.**
11. Yrkesutbildningen. Hæggström. 467 s., 2 kartor. **E.**
12. Elkraftförsörjningen. Kihlström. 473 s. **K.**
13. En gemensam nordisk marknad. Victor Petterson. 120 s. **H.**
14. Betänkande med utredning och förslag rörande hörselvården. Norstedt. 165 + VI s. **S.**
15. Om kompetenskrav. Betänkande avgivet av kompetensutredningen. Gernandt. 55 s. **C.**
16. Förslag till jordrationaliseringslag m. m. Katalog och Tidskriftstryck. 130 s. **Jo.**
17. Om proportionella val inom kommunala representationer m. m. 1950 års folkomröstnings- och valsättsutrednings betänkande. 6. Kihlström. 72 s. **Ju.**
18. Förslag till förenkling av vissa beskattningsregler. Egnellska. 80 s. **Fi.**

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = ecklesiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1954:00

Finansdepartementet

FÖRSLAG TILL

FÖRENKLING AV
VISSA BESKATTNINGS
REGLER

BETÄNKANDE AV

1950 ÅRS SKATTELAGSSAKKUNNIGA

STOCKHOLM 1954

AB EGNELLSKA BOKTRYCKERIET

STATENS ÖFFENTLIGA UTREDNINGAR 1937:1

1937

FÖRSLAG TILL

FÖRENKLING AV
VISSA BESKÄFTNINGARS
REGELER

BTÅNKANDE AV

1930 ÅRS SKATTETÄLLSKRIFVNINGEN

FÖRSLAG

AV STATENS ÖFFENTLIGA UTREDNINGAR

Innehåll

Skrivelse till Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Finansdepartementet 5

FÖRFATTNINGSFÖRSLAG

Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)	7
Förslag till förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt	14
Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 6 juni 1952 (nr 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall	20
Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)	22

MOTIV

I. Allmänna synpunkter på möjligheterna att förenkla deklarations- och taxeringsförfarandet	24
Grunderna för beräkning av taxerad och beskattningsbar inkomst	24
Deklarations- och taxeringsförfarandet	26
Debiterings- och uppbördsförfarandet	26
Verkningarna av gällande beskattningsbestämmelser	28
Vissa förenklingar av beskattningsreglerna genomförda	29
Möjligheterna till ytterligare förenklingar av beskattningsreglerna	30
II. Sammanfattning av de sakkunnigas förslag	33
III. Inkomst av tjänst	35
Gällande bestämmelser i den praktiska tillämpningen	35
De sakkunnigas förslag	38
IV. Inkomst av annan fastighet och av kapital	42
Gällande bestämmelser	42
De sakkunnigas förslag	43
V. Beskattningen av folkpensionsförmåner och avdraget för folkpensionsavgift	47
Förmåner och avgifter enligt lagen om folkpensionering	47
Gällande bestämmelser	49
De sakkunnigas förslag	50

VI.	Utskyldsavdraget	55
	Tidigare överväganden	55
	Gällande bestämmelser	57
	Med nuvarande bestämmelser förenade olägenheter	57
	De sakkunnigas förslag	59
VII.	Avdraget för försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter	64
	Tillkomsten av avdragsrätten	64
	Förmåner och avgifter enligt lagen om allmän sjukförsäkring	67
	Gällande bestämmelser	69
	De sakkunnigas förslag	70
VIII.	Sammanställning av de föreslagna åtgärdernas verkningar	74
IX.	Speciell motivering	75

BILAGA

Ökningar och minskningar i den statliga inkomstskatten om kommunal- skatteavdraget slopas och ersättes med en reduktion av den taxerade inkomsten i proportion till den kommunala utdebiteringen	77
--	----

MOTIV

I.	Allmänna synpunkter på utredningen om utskylling och beskattning av försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter	
	Grundarna för förslaget	
	Deklarations- och taxeringsföretag	
	Deklarations- och utredningsföretag	
	Verksamhets- och utredningsföretag	
	Vissa förändringar i beskattningen	
	Ställningens till utredningen	
II.	Sammanfattning av de sakkunnigas förslag	
III.	Inkomst av tjänst	
	Gällande bestämmelser	
	De sakkunnigas förslag	
IV.	Inkomst av annat arbete	
	Gällande bestämmelser	
	De sakkunnigas förslag	
V.	Beskattningen av försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter	
	Skatteavdrag	
	Förmåner och avgifter enligt lagen om allmän sjukförsäkring	
	Gällande bestämmelser	
	De sakkunnigas förslag	

*Till Herr Statsrådet och Chefen för
Kungl. Finansdepartementet*

1950 års skattelagssakkunniga får härmed vördsamt överlämna betänkande med förslag till förenkling av vissa beskattningsregler.

Stockholm den 24 juli 1954.

H. Björne

Åke Granlund

Bo Tideström

/ R. Engblom

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Till Högskolestyrelsen
Kungl. Högskolestyrelsen

1950 års skattebeskattning för hvar och en af de i denna förordning
berörda med förslag till förordning om vissa beskattnings-
regler.

Stockholm den 24 Jun 1954

H. Björn

Åke Granel
Förordningen

J. R. Ingdalen

Förslag
till
lag om ändring i kommunalskattelagen
den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 19 §, 31 §, 33 §, 35 § 5 mom., 46 § 2 mom., 47 a §, 50 § 2 mom. och 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt punkt 1 av anvisningarna till 20 §, punkt 1 av anvisningarna till 31 § och punkt 1 av anvisningarna till 50 § samma lag¹⁾ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges samt att punkt 2 och 3 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen skola upphöra att gälla.

Nuvarande lydelse:

19 §.

Till skattepliktig — — — — — mottagarens utbildning;
allmänt barnbidrag;

(Se vidare anvisningarna.)

31 §.

Till tjänst — — — — — tillfällig arbetsanställning.
Med tjänst — — — — — samt undantagsförmåner;
periodiskt understöd eller därmed periodiskt understöd eller därmed
jämförlig periodisk intäkt, därest gi- jämförlig periodisk intäkt, därest gi-
varen enligt 22, 25, 29 eller 46 § är varen enligt 22, 25, 29 eller 46 § är
berättigad till avdrag därför; berättigad till avdrag därför;

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse:

19 §.

mottagarens utbildning;
allmänt barnbidrag;
folkpension;
bidrag, som avses i lagen om bidrag
till änkor och änklingar med barn.

(Se vidare anvisningarna.)

31 §.

intäkt genom tillfälligt bedriven

¹⁾ Senaste lydelse av 19 §, 46 § 2 mom. och punkt 1 av anvisningarna till 31 § se 1954:204, av 31 § se 1950:308, av 33 § se 1954:252, av 35 § 5 mom. se 1951:761, av 47 a § se 1953:400, av 50 § 2 mom. och punkt 1 av anvisningarna till 50 § se 1951:422 samt av 53 § 1 mom. se 1951:689.

Nuvarande lydelse:

33 §.

Från intäkt av tjänst må *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt.

Avdrag får — — — — — tjänstens fullgörande.
 Har den — — — — — gäld avdragas.
 Den, som — — — — — arvode utgått.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse:

vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, intäkt av tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta boupppteckning, arvskeifte, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning, ävensom intäkt av annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur.

(Se vidare anvisningarna.)

33 §.

1 mom. Från intäkt av tjänst må *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt.

I andra fall än i föregående stycke sägs skall avdrag beräknas på sätt i 2 mom. sägs.

2 mom. *Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, skall anses hava haft utgifter, som i 1 mom. sägs, till ett belopp av minst 100 kronor. Överstiger summan av de utgifter, för vilka avdrag må ske, 100 kronor, skall avdraget beräknas till det hela hundratal kronor, som är närmast högre än summan av utgifterna.*

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, om summan av utgifterna överstiger summan av intäkterna, ej heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycke skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

(Se vidare anvisningarna.)

Nuvarande lydelse:

35 §.

5 mom. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas jämväl *dels* lotterivinst, därest densamma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning, *dels* intäkt genom tillfälligt bedriven *vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, intäkt av tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta bouppteckning, arvskofte, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning, ävensom intäkt av annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur, dels ock intäkt genom restitution, avkortning eller avskrivning av sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, för vilken avdrag av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar.*

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — — — — eller uppfostran;
 2) för *dels sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, dels ock avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn; samt*

3) för *dels* — — — — — allmän sjukförsäkring.
 Därest skattskyldig — — — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, må ej för skattskyldig åt-

Föreslagen lydelse:

35 §.

5 mom. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas jämväl lotterivinst, därest densamma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2) för avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skattskyldige själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn; samt

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, skall för helt år beräknas

Nuvarande lydelse:

njutas till högre belopp än 200 kronor; dock att om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 400 kronor.

47 a §.

Sammanlagda beloppet av den inkomst från en eller flera förvärvskällor, vilken är skattepliktig i en kommun, med avdrag i förekommande fall enligt 46 §, samt av i 47 § omförmält garantibelopp utgör skattskyldigs inom kommunen *taxerade inkomst*.

Den taxerade — — — — — kronor, bortfaller.

50 §.

2 mom. För fysisk — — — — — kommunalt ortsavdrag.
 Finnes skattskyldig — — — — — 3 000 kronor.
 Om skattskyldigs — — — — — ovan sägs.

Skattskyldig, vars inkomst helt eller till huvudsakelig del utgjorts av folk-

Föreslagen lydelse:

till lägst 150 kronor eller om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken för dem båda gemensamt till lägst 300 kronor.

Hava i första stycket 3) här ovan omförmälda premier och avgifter överstigit i föregående stycke angivna belopp, må avdrag därför ändock ej åtnjutas med högre belopp än 300 kronor eller, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt med högst 600 kronor.

47 a §.

Sammanlagda beloppet av den inkomst från en eller flera förvärvskällor, vilken är skattepliktig i en kommun, med avdrag i förekommande fall enligt 46 §, samt av i 47 § omförmält garantibelopp utgör skattskyldigs inom kommunen *taxerade inkomst*. Vid beräkningen av den taxerade inkomsten skall dock iakttagas, att skattskyldigs inkomst av annan fastighet i hemortskommunen skall medräknas endast om och i den mån den skattskyldiges inkomst av sådant slag överstiger 200 kronor samt att skattskyldigs inkomst av kapital skall medräknas endast om och i den mån densamma överstiger 200 kronor.

50 §.

Nuvarande lydelse:

Föreslagen lydelse:

pension eller av bidrag, som avses i lagen om bidrag till änkor och änkingar med barn, skall — därest särskilda omständigheter icke till annat föranleda — anses hava haft sådan nedsatt skatteförmåga, varom i andra stycket förmåles.

Vad härefter — — — — — beskattningsbar inkomst.

53 §.

53 §.

1 mom. Skyldighet att — — — — — 73 §§ sägs:

a) fysisk person: — — — — — här bedrivits;

för härifrån uppuren, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för härifrån uppuren, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

för sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar;

b) staten: — — — — — eller rörelse.

Anvisningar

till 20 §.

till 20 §.

1. Till skattskyldigs levnadskostnader, för vilka avdrag enligt denna paragraf ej medgives, räknas bland annat premier för egna personliga försäkringar och avgifter till kassor, föreningar och andra sammanslutningar, i vilka den skattskyldige är medlem. Att i vissa speciella fall avdrag dock får göras för dylika premier och avgifter, framgår av stadgandena i 25 § 1 mom., 33 § och 46 § 2 mom.

1. Till skattskyldigs levnadskostnader, för vilka avdrag enligt denna paragraf ej medgives, räknas bland annat premier för egna personliga försäkringar och avgifter till kassor, föreningar och andra sammanslutningar, i vilka den skattskyldige är medlem. Att i vissa speciella fall avdrag dock får göras för dylika premier och avgifter, framgår av stadgandena i 25 § 1 mom., 33 § 1 mom. och 46 § 2 mom.

Nuvarande lydelse:

till 31 §.

1. Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, *dels belopp, som utgår enligt lagen om folkpensionering*, dels ock belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring vare sig denna tagits i samband med tjänst eller annorledes.

Med *pensionsförsäkring* — — — — — försäkringen upphör.
 Ålderspension, som — — — — — anses skälig.
 Med efterlevandepension — — — — — personer leva.
 Såsom efterlevandepension — — — — — vara pensionsförsäkring.
 Vid tillämpningen — — — — — vid omgifte.
 Kapitalbelopp, som — — — — — av efterlevandepensionen.
 Skall enligt — — — — — två år.
 Med *kapitalförsäkring* — — — — — än pensionsförsäkring.
 Innehåller avtal — — — — — en kapitalförsäkring.
 Kan livförsäkring, — — — — — Kungl. Maj:t.
 Försäkring, vilken — — — — — dess ingående.
 Premiebefrielseförsäkring skall — — — — — som huvudförsäkringen.
 För att — — — — — med tjänst.

till 50 §.

1. Den skattskyldiges — — — — — inkomsten åtnjutits.
 Den myndighet — — — — — särskilda fallet.
 Normalbeloppen för — — — — — förvärvskällan tjänst.

Vid bestämning av avdrag för nedsett skatteförmåga vid existensminimum skall såsom inkomst av tjänst upptagas den skattskyldiges bruttoinkomster — inklusive de biinkomster den skattskyldige må hava åtnjutit — i förekommande fall minskade med sådana nödiga utgifter för inkomstens förvärvande, för vilka den skattskyldige vid taxering äger åtnjuta avdrag, t. ex. avgifter, som den skattskyldige erlagt för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring,

Föreslagen lydelse:

till 31 §.

1. Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels ock belopp, som utgår på grund av pensionsförsäkring vare sig denna tagits i samband med tjänst eller annorledes.

till 50 §.

Vid bestämning av avdrag för nedsett skatteförmåga vid existensminimum skall såsom inkomst av tjänst upptagas den skattskyldiges bruttoinkomster — inklusive de biinkomster den skattskyldige må hava åtnjutit — i förekommande fall minskade med sådana nödiga utgifter för inkomstens förvärvande, för vilka den skattskyldige vid taxering äger åtnjuta avdrag, t. ex. avgifter, som den skattskyldige erlagt för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i

Nuvarande lydelse:

som tagits i samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet. Utgöres inkomsten av livränta, varom i 32 § 2 mom. förmåles, skall livräntan inräknas i inkomsten med oreducerat belopp. Barnbidrag medräknas icke i inkomsten.

Föreslagen lydelse:

samband med tjänst, eller avgifter, som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring, eller kostnader för resor till och från arbetet. Utgöres inkomsten av livränta, varom i 32 § 2 mom. förmåles, skall livräntan inräknas i inkomsten med oreducerat belopp. *Folkpension och bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änkelingar med barn medräknas i inkomsten.* Barnbidrag medräknas däremot icke i inkomsten.

Fråga om	— — — — —	förmånens värde.
Har den	— — — — —	därtill föranleda.
Har den	— — — — —	skattemyndighetens beslut.
Har den	— — — — —	beskattningsbar inkomst.
Är inkomsten	— — — — —	av existensminimum.
Nedsatt arbetsförmåga	— — — — —	normal arbetsinkomst.
2.		(Upphäves)
3.		(Upphäves)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1956; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1956 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1956 eller tidigare år.

Vid tillämpningen av denna lag skall iakttagas, att äldre bestämmelser i 35 § 5 mom. och 53 § 1 mom. skola gälla beträffande sådan år 1955 eller tidigare år påförd, i slutlig eller tillkommande skatt ingående pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, som restituerats, avkortats eller avskrivits.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 26 juli
1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 2 §, 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom., 8 § 1 mom. samt 9 § 2 och 3 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹⁾ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

2 §.

Om vad som är att hänföra till skattepliktig inkomst, så ock om beräkning av inkomst från olika förvärvskällor skall gälla vad i 17 § första och andra styckena samt 18—44 §§ kommunal-skattelagen är stadgat, dock *med följande undantag:*

till intäkt av tillfällig förvärvsverk-sambet hänföres slutlig eller tillkom-mande skatt, som restituerats, avkor-tats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av skattskyldig åtnjutits vid tidigare års taxerigar;

vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, inkomst av annan fastighet eller inkomst av rörelse *får* avdrag som i 45 § kommunal-skattelagen sägs icke göras, och skall i följd härav såsom inkomst av förvärvskälla som nu sagts anses den enligt de i nämnda lag meddelade bestämmelserna beräk-nade nettointäkten.

Föreslagen lydelse:

2 §.

Om vad som är att hänföra till skattepliktig inkomst, så ock om beräkning av inkomst från olika förvärvskällor skall gälla vad i 17 § första och andra styckena samt 18—44 §§ kommunal-skattelagen är stadgat, dock *får* vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet, inkomst av annan fastighet eller inkomst av rörelse avdrag som i 45 § kommunal-skattelagen sägs icke göras, och skall i följd härav såsom inkomst av förvärvskälla som nu sagts anses den enligt de i nämnda lag meddelade bestämmelserna beräk-nade nettointäkten.

¹⁾ Senaste lydelse av 2 § se 1953:401, av 4 § 1 mom. och 6 § 1 mom. se 1953:275 samt av 8 § 1 mom. och 9 § 2 och 3 mom. se 1952:406.

Nuvarande lydelse:

Har sådan fusion mellan moder- och dotterbolag ägt rum, som i 28 § 3 mom. kommunalskattelagen avses, skall restituerad, avkortad eller avskrivnen skatt, som enligt vad ovan sagts skulle hava utgjort skattepliktig intäkt för dotterbolaget, utgöra skattepliktig intäkt för moderbolaget.

4 §.

1 mom. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

slutlig skatt eller fastighetsskatt, som här i riket påförts skattskyldig på grund av taxering under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller sådan här i riket påförd tillkommande skatt, varå skattskyldig under förstnämnda år erhållit debetsedel, allt till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för pensionsavgifter enligt lagen om folkepensionering ävensom för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

Föreslagen lydelse:

4 §.

1 mom. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

Nuvarande lydelse:

Har sådan fusion mellan moder- och dotterbolag ägt rum, som i 28 § 3 mom. kommunalskattelagen avses, är moderbolaget berättigat till avdrag för sådan dotterbolagets skatt, vilken enligt första stycket skulle hava varit avdragsgill för dotterbolaget.

5 §.

Sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor, minskat i förekommande fall med avdrag som i 4 § omförmälas, utgör *taxerad inkomst*, vilken utföres i fulla tiotal kronor, så att överskjutande belopp som ej uppgår till fullt tiotal kronor bortfaller.

6 §.

1 mom. Skyldighet att — — — — — 21 §§ sägs:
a) fysisk person: — — — — — av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

för slutlig skatt, fastighetskatt eller tillkommande skatt, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar; samt

Föreslagen lydelse:

5 §.

Sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor, minskat i förekommande fall med avdrag som i 4 § omförmälas, utgör *taxerad inkomst*. Vid beräkningen av den taxerade inkomsten skall dock iakttagas, att skattskyldigs inkomst av annan fastighet skall medräknas endast om och i den mån den skattskyldiges inkomst av sådant slag överstiger 200 kronor samt att skattskyldigs inkomst av kapital skall medräknas endast om och i den mån densamma överstiger 200 kronor.

Den taxerade inkomsten utföres i fulla tiotal kronor, så att överskjutande belopp, som ej uppgår till fullt tiotal kronor, bortfaller.

6 §.

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

Nuvarande lydelse:

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar;

b) svenska aktiebolag — — — — — ort förvärvats;

c) utländska bolag: — — — — — här bedrivits;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

för slutlig skatt, fastighetsskatt eller tillkommande skatt, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av bolaget åtnjutits vid tidigare års taxeringar; samt

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

8 §.

1 mom. Skattskyldig fysisk — — — — — 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgрупп I 3 360 kronor, i ortsgрупп II 3 520 kronor, i ortsgрупп III 3 680 kronor, i ortsgрупп IV 3 840 kronor och i ortsgрупп V 4 000 kronor.

Skattskyldig, som — — — — — stycke sägs.

Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom annan ogift skattskyldig än som avses i nästföregående stycke, äger, därest han haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgрупп I 2 520 kronor, i ortsgрупп

Föreslagen lydelse:

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar;

b) svenska aktiebolag — — — — — ort förvärvats;

c) utländska bolag: — — — — — här bedrivits;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

8 §.

48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgрупп I 3 560 kronor, i ortsgрупп II 3 720 kronor, i ortsgрупп III 3 880 kronor, i ortsgрупп IV 4 040 kronor och i ortsgрупп V 4 200 kronor.

Stycke sägs.

Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom annan ogift skattskyldig än som avses i nästföregående stycke, äger, därest han haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgрупп I 2 670 kronor, i ortsgрупп

Nuvarande lydelse:

grupp II 2 640 kronor, i ortsgrupp III 2 760 kronor, i ortsgrupp IV 2 880 kronor och i ortsgrupp V 3 000 kronor. Har skattskyldig som nyss nämnts haft barn, för vilket allmänt barnbidrag utgått men vilket icke stått under hans vårdnad, äger han, därest han helt eller delvis underhållit barnet, likaledes åtnjuta ortsavdrag efter vad i detta stycke sägs, dock endast om den skattskyldige icke levt tillsammans med den som har vårdnaden om barnet.

Annan skattskyldig än i andra, tredje eller fjärde stycket sägs (*ensamstående*) äger åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgrupp I 1 680 kronor, i ortsgrupp II 1 760 kronor, i ortsgrupp III 1 840 kronor, i ortsgrupp IV 1 920 kronor och i ortsgrupp V 2 000 kronor.

9 §.

2 mom. För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, *utgöres den beskattningsbara inkomsten av den taxerade inkomsten minskad med statligt ortsavdrag.*

Föreslagen lydelse:

II 2 790 kronor, i ortsgrupp III 2 910 kronor, i ortsgrupp IV 3 030 kronor och i ortsgrupp V 3 150 kronor. Har skattskyldig som nyss nämnts haft barn, för vilket allmänt barnbidrag utgått men vilket icke stått under hans vårdnad, äger han, därest han helt eller delvis underhållit barnet, likaledes åtnjuta ortsavdrag efter vad i detta stycke sägs, dock endast om den skattskyldige icke levt tillsammans med den som har vårdnaden om barnet.

Annan skattskyldig än i andra, tredje eller fjärde stycket sägs (*ensamstående*) äger åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgrupp I 1 780 kronor, i ortsgrupp II 1 860 kronor, i ortsgrupp III 1 940 kronor, i ortsgrupp IV 2 020 kronor och i ortsgrupp V 2 100 kronor.

9 §.

2 mom. För skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, *eller för oskift dödsbo skall den taxerade inkomsten minskas dels, i förekommande fall, med statligt ortsavdrag, dels med ett belopp utgörande viss procent av det efter ortsavdragets verkställande återstående beloppet. Nämnade procenttal skall motsvara den till närmaste hela kerontal avjämnade sammanlagda utdebiteringen av skatt till kommun eller annan kommunal samfällighet för året näst före taxeringsåret i den kommun, där den skattskyldige skall taxeras till statlig inkomstskatt; dock att procenttalet be-
träffande den, som för året före taxeringsåret åtnjuter skattenedsättning en-*

Förslag
till
förordning angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 6 juni 1952 (nr 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom. förordningen den 6 juni 1952 med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall¹⁾ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

2 §.

1 mom. Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt enligt denna förordning skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för visst taxeringsår påförd statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt allmän kommunal-skatt, landstingsmedel och tingshusmedel sammanlagt överstiga 80 procent av den för honom samma år enligt förordningen om statlig inkomstskatt taxerade inkomsten *ökad med det belopp, varmed avdrag för allmänna skatter jämlikt 4 § sistnämnda förordning må hava vid taxeringen medgivits.* Avkortningen och restitutionen må dock tillhopa icke överstiga sammanlagda beloppet av den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten, därvid likväl den statliga förmögenhetsskatten icke må nedbringas till

Föreslagen lydelse:

2 §.

1 mom. Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt enligt denna förordning skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för visst taxeringsår påförd statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt allmän kommunal-skatt, landstingsmedel och tingshusmedel sammanlagt överstiga 80 procent av den för honom samma år enligt förordningen om statlig inkomstskatt taxerade inkomsten. Avkortningen och restitutionen må dock tillhopa icke överstiga sammanlagda beloppet av den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten, därvid likväl den statliga förmögenhetsskatten icke må nedbringas till lägre belopp än som motsvarar den skatt, som skulle utgått å femtio procent av den skattepliktiga förmögenheten.

¹⁾ Senaste lydelse se 1953:277.

Nuvarande lydelse:

lägre belopp än som motsvarar den skatt, som skulle utgått å femtio procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Vid fastställande — — — — — beräknat belopp.
Vid beräkning — — — — — hela kronal.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957; dock att äldre bestämmelser skola gälla i fråga om skatt, som påförts på grund av taxering år 1956 eller tidigare år eller på grund av eftertaxering för år 1956 eller tidigare år.

Nuvarande lydelse:

tekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat till grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

Föreslagen lydelse:

dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, med belopp, motsvarande så många procent av den efter ovannämnda avdrag återstående inkomsten, som svarar mot den till närmaste hela kronotal avjämnade, för skattekrona och skatteöre beräknade utdebiteringen till allmän kommunal-skatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

Tabellerna skola — — — — — antal kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1956 och skall dessförinnan tillämpas såvitt angår upprättandet av skattetabeller för inkomståret 1956.

I. Allmänna synpunkter på möjligheterna att förenkla deklara-tions- och taxeringsförfarandet

Grunderna för beräkning av taxerad och beskattningsbar inkomst

De direkta skatterna å inkomst till stat och kommun beräknas på grundval av en för varje skattskyldig angiven *beskattningsbar inkomst*, som bestämmes särskilt enligt kommunalskattelagen och särskilt enligt förordningen om statlig inkomstskatt. Beskattningsbar inkomst beräknas med utgångspunkt från *taxerad inkomst*.

Taxering enligt förordningen om statlig inkomstskatt skall åsättas skattskyldig för all hans skattepliktiga inkomst i en kommun (hemortskommunen). Taxering till kommunal inkomstskatt kan däremot ifrågakomma i mer än en kommun, eftersom inkomst i vissa fall skall helt eller delvis beskattas kommunalt i annan kommun än den skattskyldiges hemortskommun.

För bestämmande av skattskyldigs taxerade inkomst skall i första hand inkomstberäkning ske beträffande varje särskilt slag av inkomst, därvid, om inkomst av visst slag härrör av mer än en förvärvskälla, inkomsten från varje särskild förvärvskälla beräknas för sig. Den skattepliktiga inkomsten av viss förvärvskälla utgöres av bruttoinkomsterna av förvärvskällan, minskade i förekommande fall med omkostnader för inkomstens förvärvande och bibehållande.

För vart och ett av de sex inkomstslagen finns tämligen utförliga — dock icke uttömmande och ej alltid entydiga — regler om vad som skall anses utgöra bruttoinkomst och vad som får avdragas såsom omkostnad.

De olika slagen av inkomst är:

- 1) inkomst av jordbruksfastighet,
- 2) inkomst av annan fastighet,
- 3) inkomst av rörelse,
- 4) inkomst av tjänst,
- 5) inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet samt
- 6) inkomst av kapital.

Utöver de avdrag, som inom varje förvärvskälla medges för omkostnader, äger skattskyldig från det sammanlagda inkomstbeloppet åtnjuta s. k. allmänna avdrag. Sådana avdrag är:

- 1) avdrag för underskott å förvärvskälla,
- 2) avdrag för kommunalskatt samt landstings- och tingshusmedel,

- 3) avdrag för periodiskt understöd,
- 4) avdrag för folkpensionsavgift,
- 5) avdrag för avgifter för pensionsförsäkring,
- 6) avdrag för vissa andra försäkringspremier, därunder inbegripet avgift till den allmänna sjukförsäkringen,
- 7) avdrag tillkommande gift kvinna med eget förvärvsarbete,
- 8) avdrag tillkommande gift man, vars hustru utfört arbete i viss mannens förvärvsverksamhet, samt
- 9) avdrag tillkommande äkta make för brist, som uppstått hos andra maken därigenom, att de allmänna avdragen varit större än den sammanlagda inkomsten.

Avdrag för kommunala utskylder och gift man enligt 8) ovan tillkommande avdrag medgives emellertid endast vid den statliga beskattningen.

Vissa av de allmänna avdragen tillkommer endast en del skattskyldiga. De allmänna avdrag, som så gott som alla skattskyldiga är berättigade åtnjuta, är avdrag för kommunala utskylder, för folkpensionsavgift och för försäkringspremier.

Skattskyldigs i viss kommun taxerade inkomst enligt kommunalskattelagen beräknas på det sättet, att den skattskyldiges i kommunen skattepliktiga inkomster sammanlägges och att summan minskas med de allmänna avdrag, som den skattskyldige äger åtnjuta i kommunen. — Skattskyldigs taxerade inkomst enligt förordningen om statlig inkomstskatt utgör summan av hans inkomster från olika förvärvskällor, minskad med honom enligt nämnda förordning tillkommande allmänna avdrag.

För skattskyldig, som icke är berättigad till Ortsavdrag (juridiska personer och fysiska personer i annan kommun än hemortskommunen), utgör taxerad inkomst tillika beskattningsbar inkomst. För fysisk person i hemortskommunen erhålles den beskattningsbara inkomsten genom att minska den taxerade inkomsten med Ortsavdrag och — i förekommande fall — särskilt avdrag för nedsatt skatteförmåga. Orstavdragen varierar med Ortsgrupper och civilstånd. Sådant avdrag utgör enligt kommunalskattelagen för sammanlevande makar gemensamt lägst 1.760 kronor och högst 2.000 kronor samt för skattskyldig, som icke sammanlevt med make, lägst 1.230 kronor och högst 1.400 kronor. Enligt förordningen om statlig inkomstskatt uppgår avdragen för sammanlevande makar gemensamt till lägst 3.520 kronor och högst 4.000 kronor samt för skattskyldig, som icke sammanlevt med make, till lägst 1.760 kronor och högst 3.000 kronor.

Beräkningen av skatten för äkta makar, som båda haft inkomst och sammanlevt under beskattningsåret, kompliceras icke endast av de ovan omnämnda allmänna avdragen, som tillkommer gift skattskyldig, utan även därav att ena maken äger tillgodonjuta Ortsavdrag, som andra maken icke kunnat utnyttja, samt att statlig inkomstskatt beräknas å det sammanlagda beloppet av makarnas beskattningsbara inkomster och därefter fördelas mellan makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara inkomster.

Deklarations- och taxeringsförfarandet

Beräkningen av taxerade och beskattningsbara inkomster kräver medverkan av de skattskyldiga i form av avlämnande av självdeklarationer. För möjliggörande av kontroll av deklARATIONERNA och för att tjäna till upplysning i fall, då deklARATIONER icke avgivits, föreligger viss skyldighet att avlämna uppgifter till ledning vid annans taxering.

I självdeklarationen skall skattskyldig uppgiva sina intäkter och avdrag inom varje förvärvskälla ävensom ange de allmänna avdrag, han yrkar att få komma i åtnjutande av vid taxeringen. DeklARATIONEN skall därjämte innehålla vissa ytterligare upplysningar, som är erforderliga för taxeringens verkställande.

Efter prövning av de i deklARATIONERNA lämnade uppgifterna och efter den kontroll, som finnes erforderlig, fastställs den taxerade inkomsten genom beslut av vederbörande taxeringsnämnd. I samband därmed prövas i förekommande fall rätten till ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga. De beslutade taxeringarna antecknas i taxeringslängder.

Debiterings- och uppbördsförfarandet

Tidigare skedde uppbörd av kommunala och statliga utskylder först sedan taxering skett. Uppbörden skedde omkring ett till tre år efter det inkomsten förvärvats. Det från och med år 1947 tillämpade nya uppbördssystemet innebär, att skatt skall uppbäras preliminärt samma år som inkomsten förvärvas. Efter utgången av inkomståret sker taxering av årsinkomsten och på grundval därav uträknas den definitiva skatten. Om den preliminärt uttagna skatten understiger den slutliga skatten, påföres den skattskyldige skillnaden i form av kvarstående skatt. Om däremot den preliminära skatten överstiger den slutliga skatten, sker återbäring av skillnadsbeloppet.

Den preliminära skatten skall i princip beräknas till sådant belopp, att den så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, kommunala utskylder och folkpensionsavgift. Från och med år 1955 skall den preliminära skatten innefatta jämväl sjukförsäkringsavgifter för den obligatoriska sjukförsäkringen.

Preliminär skatt är av två slag, A-skatt och B-skatt.

Skattskyldig med huvudsaklig inkomst av tjänst skall i regel erlægga *preliminär A-skatt*, som uttages med ledning av skattetabeller genom av arbetsgivaren gjorda avdrag å lönen.

För att den preliminära skatten så nära som möjligt skulle överensstämma med den slutliga skatten för det stora flertalet skattskyldiga stadgades ursprungligen i 1945 års uppbördsförordning, att de i tabellerna för preliminär A-skatt angivna skattebeloppen, som motsvarade viss bruttoinkomst, skulle uträknas under förutsättning bl. a., att den skattskyldige vid taxeringen icke medgavs

andra avdrag än ortsavdrag, avdrag för kommunala utskylder samt ytterligare ett avdrag å 100 kronor. 100-kronorsavdraget var avsett att motsvara vid taxeringen medgivna avdrag för kostnader för intäkternas förvärvande, folkpensionsavgift, försäkringspremier m. m. Sistnämnda avdrag höjdes fr. o. m. år 1948 till 200 kronor bl. a. på grund av den i 1946 års lag om folkpensionering genomförda höjningen av folkpensionsavgifterna. Sedan en undersökning givit vid handen, att 200-kronorsavdraget i uppbördsförordningen varit för stort för flertalet löntagare i jämförelse med de avdrag, som kunde komma i fråga vid taxeringen, slopades år 1950 detta avdrag vid uträknandet av tabellskatten.

Enligt 1953 års uppbördsförordning, som tillämpas från och med år 1954, skall tabellerna för den preliminära A-skatten grundas bl. a. på den förutsättningen, att den skattskyldige vid taxeringen icke kommer att medgivas andra avdrag än ortsavdrag och, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, avdrag för kommunala utskylder, beräknat för skattekrona och skatteöre till i hela kronotal bestämda belopp. Hänsyn tages således för närvarande icke till övriga vid taxeringen medgivna avdrag vid beräkningen av den preliminära A-skatt, som motsvarar viss bruttoinkomst i tabellen.

Beräkningen av preliminär A-skatt framgår av följande exempel:

För en ogift skattskyldig utan barn i kommun i ortsgrupp III, där den sammanlagda kommunala utdebiteringen är 12 kronor 35 öre, med en månadslön av 500 kronor, beräknas tabellskatten på sätt framgår av nedanstående uppställning.

Kommunal taxering ortsavdrag: 1.290		Statlig taxering ortsavdrag: 1.840			Uträknade skatter				Månads- lön	Skatt per månad (avjämnat be- lopp)
Tax. ink. = årsink.	Besk.bar ink.	Utskylds- avdr. (12 kr/ skr)	Tax. ink.	Besk.bar ink.	Kom. ut- skylder	Statl. ink. skatt	Pens. S:a avg.	S:a skatter		
6.000	4.710	565	5.430	3.590	565	473	97	1.135	500	95

Enligt bestämmelser, som första gången skall tillämpas vid upprättandet av skatttabellerna för inkomståret 1956, skall skattebeloppen i tabellerna för preliminär A-skatt uträknas under förutsättning bl. a., att avdrag vid taxeringen medgives med ett belopp av 100 kronor utöver ortsavdrag och avdrag för kommunala utskylder. De ändrade bestämmelserna är betingade av att sjukförsäkringsavgifterna enligt beslut vid årets riksdag skall vara avdragsgilla vid taxeringen samt av den år 1953 genomförda höjningen av folkpensionsavgifterna.

Beträffande den som vid sidan av inkomst av tjänst åtnjuter annan inkomst eller är skattskyldig för förmögenhet, kan den lokala skattemyndigheten föreskriva, att preliminär A-skatt skall beräknas till viss procent av tjänsteinkomsten eller utgå med belopp utöver vad i tabellen anges för den huvudsakliga tjänsteinkomsten. Om den skattskyldiges inkomst av annat än tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet uppgår till mer än en fjärdedel av den sammanlagda upp-

skattade inkomsten, kan den lokala skattemyndigheten föreskriva, att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för preliminär A-skatt.

Preliminär A-skatt skall dock icke erläggas för alla inkomster, som i beskattningshänseende utgör inkomst av tjänst. Skatteavdrag skall således icke göras från folkpension, bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn och enligt lagen om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn, familjebidrag åt värnpliktiga, understöd, som utgives av arbetslöshetsnämnd med bidrag av statsmedel, tillskott och bidrag enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. samt sådan pension, livränta eller annan skattepliktig ersättning från försäkringsanstalt, som uppgår till högst 1.500 kronor per år.

Preliminär B-skatt, som skall utgöras av skattskyldig, som icke skall erlägga preliminär A-skatt, utgår antingen med belopp motsvarande den slutliga skatt, som påförts den skattskyldige året näst före inkomståret, eller också med belopp, som beräknas på grundval av preliminär taxering. Det ankommer på den skattskyldige att själv inbetala den preliminära B-skatten.

Verkningarna av gällande beskattningsbestämmelser

Skatteförfattningarnas bestämmelser om beräkning av underlaget för varje skattskyldigs beskattning förutsätter i princip en noggrann beräkning dels av bruttointkomst, avdragsbelopp och nettointäkt beträffande varje särskild förvärvskälla och dels av varje allmänt avdrag. Varje post skall utföras med exakt antal kronor och först beträffande den taxerade inkomsten förekommer en obetydlig avrundning så till vida, att nämnda inkomst skall upptagas med ett till hela tiotal kronor nedåt avrundat belopp.

För genomförande av en taxering enligt angivna grunder har deklarationskyldigheten måst utformas på sådant sätt, att fullgörandet av denna skyldighet ofta ter sig besvärligt, icke minst för personer med enkla inkomstförhållanden. Det räcker nämligen icke med uppgift om inkomsten — som envar i allmänhet utan större svårighet kan uppgiva — utan den skattskyldige måste också hålla reda på vilka avdrag som får göras dels såsom omkostnader och dels såsom allmänna avdrag samt beloppet av varje särskilt avdrag. Svårigheterna att hålla reda på de olika avdragen har medfört en icke ringa osäkerhet i fråga om hur en deklaration skall upprättas. Den betydelse som vid skattesystemets utformning tillmätts den exakta redovisningen av vissa slag av avdrag, även sådana som i ganska ringa grad påverkar resultatet av taxeringen, torde i viss utsträckning ha varit ägnad att ingiva en oriktig uppfattning om skattesystemets verkningar och att draga uppmärksamheten från vikten av att inkomsterna riktigt och fullständigt deklarerats.

På grund av omöjligheten i många fall att exakt beräkna avdragsbelopp — liksom värdet av vissa intäkter — har taxeringsmyndigheterna i åtskilliga hän-

seenden måst ersätta den i princip förutsatta exakta inkomstberäkningen med schablonmässigt utformade regler för uppskattning av inkomster och omkostnadsavdrag.

De för inkomstberäkningen i skatteförfattningarna givna reglerna syftar i princip till att avväga den individuella skatteförmågan, dock att avdraget för försäkringspremier närmast är betingat av sociala skäl. Det måste emellertid framhållas, att skatteförmåga icke är något entydigt begrepp. Förmågan att betala skatter påverkas av en mängd olika faktorer, och betydelsen och graden av varje sådan faktors inverkan kan icke objektivt fastslås utan är beroende av det subjektiva omdömet. Åtskilliga på skatteförmågan inverkan omständigheter lämnas för närvarande helt åsido vid beskattningen och så måste av praktiska skäl alltid bliva fallet. Det måste därför betonas, att en långt driven noggrannhet beträffande avvägningen av vissa sådana omständigheters inverkan icke alltid medför, att resultatet av taxeringen därför blir ett riktigare uttryck för skatteförmågan. Så mycket mindre blir detta fallet, om bestyren med avvägningen av de faktorer, vartill enligt skattelagstiftningen hänsyn skall tagas, blir så omfattande, att de leder till att andra viktigare omständigheter förbises. Det kan i detta sammanhang framhållas, att ortsavdragen är lika för alla skattskyldiga i samma ortsgrupp och med samma civilstånd ehuru ett noggrant hänsynstagande till skatteförmågan kunde motivera en differentiering av detta avdrag.

Över huvud taget torde kunna sägas, att åtskilliga med den exakta inkomstberäkningen sammanhängande detaljer vid deklarations- och taxeringsbestyret vållar väsentligt mera arbete och irritation än som motsvaras av därigenom vunnen större noggrannhet vid avvägning av skatteförmågan.

Nackdelarna av att i alla avseenden vidhålla den exakta inkomstberäkningen, även då densamma är av ringa betydelse, framträder särskilt vid jämförelse med de enkla schematiska regler, efter vilka skatteavdrag för uttag av preliminär Λ -skatt utformats. Målet för uttaget av preliminär skatt — ett skatteuttag som anknyter till och om möjligt sammanfaller med den definitiva skatten — kan icke nås så länge den nuvarande metoden för inkomstberäkning bibehålles oförändrad. En bättre överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt förutsätter en i vissa avseenden enklare inkomstberäkning än den nu gällande.

Vissa förenklingar av beskattningsreglerna genomförda

Det kan framhållas, att vissa av senare års skattereformer utformats så, att skattereglernas handhavande förenklats. Sålunda utgör ortsavdragen numera bestämda belopp och den s. k. bankningen har avskaffats. Familjeavdragen för barn har slopats i samband med införande av allmänna barnbidrag. Vissa sociala bidrag av ringa betydelse för det allmännas skatteinkomster, allmänna barnbidrag och sociala bostadsbidrag, har förklarats skattefria. Schablonmässig in-

komstberäkning har genomförts beträffande en- och tvåfamiljsfastigheter och bostadsrättshavares skattskyldighet för inkomst av fastighet, tillhörig bostadsförening eller bostadsaktiebolag, har i flertalet fall avskaffats. Slutligen har en förenkling skett av bestämmelserna om fördelning av skatteunderlag mellan olika administrativa områden inom en kommun på sådant sätt att fysisk person, som är mantalsskriven i kommun med flera församlingar, skall utgöra kommunal inkomstskatt i den församling, där han är mantalsskriven, för hela sin inom kommunen skattepliktiga inkomst.

Möjligheterna till ytterligare förenklingar av beskattningsreglerna

Frågan om en förenkling av beskattningsreglerna ställer sig av naturliga skäl olika beträffande olika kategorier skattskyldiga. De förenklingsåtgärder, som kan diskuteras, skulle få sin största betydelse för de skattskyldiga, vilka endast eller till helt övervägande del har inkomst av tjänst, och vilka icke har rätt till andra avdrag än ett mindre avdrag för omkostnader för tjänsten ävensom allmänna avdrag för skatter, avgifter till folkpensioneringen och försäkringsavgifter. Beträffande övriga skattskyldiga, framför allt jordbrukare, rörelseidkare och fria yrkesutövare samt i fråga om äkta makar, som båda har inkomst och skall samtaxeras, föreligger sådana på beskattningen i komplicerande riktning inverkan omständigheter, att möjligheterna till förenkling är begränsade. Hela antalet skattskyldiga i riket utgör för närvarande omkring 4 miljoner. Härav torde omkring två tredjedelar vara att hänföra till förstnämnda kategori skattskyldiga, vilkas inkomst- och beskattningsförhållanden är enkla.

Vad som komplicerar deklarationsbestyr och taxering eller åstadkommer bristande överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt för skattskyldiga, som enligt vad nyss sagts kan hänföras till skattskyldiga med enkla inkomstförhållanden, är i huvudsak

taxeringen av småinkomster av annan fastighet och av kapital,

avdragsyrkanden och prövning av sådana yrkanden, vilka avser inkomst av tjänst, exempelvis kostnader för cykel- eller bussresor mellan bostad och arbetsplats,

avdraget för skatter,

avdraget för folkpensionsavgift samt

avdraget för försäkringspremier, därunder inbegripet de från och med år 1955 utgående sjukförsäkringsavgifterna.

En förenkling av deklaration och taxering för ifrågavarande grupp skattskyldiga skulle kunna ske om

- 1) en schablonisering genomföres av avdraget för omkostnader i förvärvskällan tjänst;
- 2) mindre inkomster av annan fastighet och kapital undantages från beskattning;

3) en omläggning eller schablonisering genomföres av de tre allmänna avdrag, som berör det stora flertalet skattskyldiga fysiska personer, nämligen avdraget för kommunala utskylder, för folkpensionsavgift och för försäkringspremier, därunder inbegripet avgifterna till den allmänna sjukförsäkringen.

I fråga om möjligheterna till förenkling i de ovan under 1) och 2) angivna avseendena hänvisas till vad som anföres nedan under kap. III och IV.

Vid övervägande av en förenkling av de tre ovannämnda allmänna avdragen synes bl. a. nedannämnda fyra alternativ kunna övervägas. Beträffande samtliga alternativ förutsättes, att utskyldsavdraget schabloniseras på sätt i annat sammanhang anges.

Alternativ I. Rätten till avdrag för folkpensionsavgift, försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter upphäves. Därvid förutsättes att folkpensionsförmåner hänföres till icke skattepliktig inkomst, och att sloandet av avdraget för försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter kompenseras genom en höjning av ortsavdragen.

Detta alternativ är ur förenklingssynpunkt mest tillfredsställande. Fördelarna med detsamma är att deklarationsbestyret och kontrollen av deklARATIONERNA blir avsevärt enklare samt att taxeringen av folkpensionerna och i samband därmed förekommande prövning av folkpensionärernas avdrag för nedsatt skatteförmåga undgås. Å andra sidan innebär alternativet en jämförelsevis långt driven schablonisering, genom vilken bortses från de individuella variationerna i fråga om avgifter och premier. Ur vissa synpunkter torde häremot icke vara så mycket att invända, eftersom mot utgifterna svarande pensioner, ersättningar och försäkringsbelopp blir skattefria. Mot schabloniseringen av premieavdraget kan dock erinras, att man går miste om detta avdrags funktion att uppmuntra till tecknande av försäkringar. Det kan emellertid ifrågasättas, huruvida bibehållandet av detta avdrag — som ursprungligen motiverats av sociala skäl — kan anses erforderligt. Genom den upplysningsverksamhet, som bedrivits, och av andra skäl torde insikten om behovet av försäkringsskydd nu vara så allmän, att den under ett tidigare skede väl motiverade uppmuntran till tecknande av försäkringar, som avdraget utgör, numera utan större olägenhet borde kunna undvaras. Vissa försäkringsformer, som icke är förbundna med avdragsrätt men måste tillmätas stor social betydelse, exempelvis brandförsäkring av personlig lösegendom, bedrivs med framgång utan att avdragsrätt för premierna är medgiven. Ett skäl för bibehållande av premieavdraget är emellertid det sparfrämjande syfte, som avdraget tjänar.

Alternativ II. Folkpensionsavdraget avskaffas och folkpensionsförmånerna hänföres till icke skattepliktig inkomst. För försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter medges ett schablonavdrag å 100—200 kronor för ensamstående och 200—400 kronor för äkta makar. Om premierna och avgifterna uppgår till högre belopp än schablonavdraget, medges avdrag för det högre beloppet, dock högst med 300 kronor för ensamstående och 550 eller 600 kronor för äkta makar.

Vid detta alternativ bibehålles i viss mån den sociala och sparfrämjande funktionen hos försäkringsavdraget.

Alternativ III. Skatteplikten för folkpensionsförmåner bibehålles och ett gemensamt schablonavdrag medgives för folkpensionsavgift, försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter med 300 kronor för ensamstående och 600 kronor för äkta makar. Om de verkliga kostnaderna uppgår till högre belopp, medgives avdrag för dessa, dock att avdrag för försäkringspremier och frivilliga sjukförsäkringsavgifter medgives med högst 300 kronor för ensamstående och 550 eller 600 kronor för äkta makar.

Alternativ IV. Genom särskilda föreskrifter stadgas att skattskyldig med en sammanräknad inkomst av högst 14.000 kronor skall medgivas allmänna avdrag med ett schablonmässigt beräknat, med inkomsten varierande belopp, som anges i tabell. I detta schablonavdrag ingående avdrag för utskyllder, folkpensionsavgift och obligatoriska sjukförsäkringsavgifter beräknas därvid på grundval av beskattningsårets inkomst, och i schablonavdraget ingående avdrag för försäkringspremier och frivilliga sjukförsäkringsavgifter beräknas till 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för äkta makar. Det schablonmässigt beräknade allmänna avdraget bestämes med hänsyn till den kommunala utdebiteringen, avjämnad till närmaste hela krontal, varvid särskild tabell upprättas för varje förekommande till helt krontal avjämnad utdebitering. Sådana skattskyldiga, vilkas allmänna avdrag överstiger det i förordningen angivna schablonmässigt beräknade allmänna avdraget, och de skattskyldiga, vilkas sammanräknade inkomster överstiger 14.000 kronor, medgives rätt till avdrag i enlighet med de nuvarande bestämmelserna i skatteförfattningarna, dock att avdraget för försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter bestämes till högst 300 kronor för ensamstående och 550 eller 600 kronor för äkta makar.

Valrätten mellan ett schablonmässigt beräknat belopp för de allmänna avdragen och avdrag enligt nuvarande bestämmelser med ovannämnda utvidgning kan givetvis utsträckas att omfatta även skattskyldiga, vilkas sammanräknade inkomst överstiger 14.000 kronor.

Beträffande alternativ IV kan den invändningen göras, att det inte innebär någon genomgående förenkling av deklarationsförfarandet, eftersom den skattskyldige i många fall med ledning av debetsedel och andra uppgifter måste bedöma, om schablonavdraget är till hans förmån eller ej, och rätta sättet för deklarationens upprättande därefter.

II. Sammanfattning av de sakkunnigas förslag

Huvudsyftet med de sakkunnigas förslag är att beträffande skattskyldiga med enkla inkomst- och beskattningsförhållanden möjliggöra förenkling av deklara-tions- och taxeringsförfarandet samt bättre överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt.

För detta ändamål föreslår de sakkunniga, att följande ändringar i gällande bestämmelser vidtages.

Vid beräkning av *inkomst av tjänst* medges varje skattskyldig ett schablonavdrag för omkostnader för intäkternas förvärvande å 100 kronor. Överstiger de verkliga omkostnaderna 100 kronor, skall avdrag medgivas med ett till närmast högre hela 100-tal kronor avjämnat belopp.

Envar skattskyldig, som har *inkomst av annan fastighet* i hemortskommunen, medges skattefrihet för sådan inkomst upp till ett belopp av 200 kronor. Endast överskjutande belopp taxeras.

Jämväl för *inkomst av kapital* medges skattefrihet för belopp upp till 200 kronor, så att endast överskjutande belopp taxeras.

Folkpensionsförmåner hänföres till icke skattepliktig inkomst och rätt till avdrag för *erlagda obligatoriska folkpensionsavgifter* upphäves. I samband därmed undantages bidragen till änkor och änklingar med barn likaledes från beskattning. De särskilda bestämmelserna om avdrag för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer och bestämmelserna om beskattning av restituerade, avkortade eller avskrivna folkpensionsavgifter blir därmed överflödiga.

Avdraget för kommunala skatter omlägges på sådant sätt att det nuvarande utskyldsavdraget bortfaller. I stället skall vid beräkning av beskattningsbar inkomst den taxerade inkomsten minskas dels med statligt Ortsavdrag och dels med viss procent av återstoden jämte i förekommande fall avdrag för nedsatt skatteförmåga. Procenttalet skall motsvara den för hemortskommunen gällande sammanlagda kommunala utdebiteringen för inkomståret, avjämnad till närmaste hela krontal.

För *försäkringspremier*, inberäknat sjukförsäkringsavgift, medges alla skattskyldiga ett schablonavdrag, som föreslås till 300 kronor för makar gemensamt och 150 kronor för ensamstående. Är de verkliga utgifterna för premier högre, medges avdrag för dessa, dock högst med 600 kronor för makar gemensamt och med 300 kronor för ensamstående.

De föreslagna åtgärderna medför följande förenklingar. Individuella prövningar av avdrag under 100 kronor från inkomst av tjänst behöver ej ske.

Övriga avdragsprövningar rörande sådan inkomst blir enklare. Taxeringen av småinkomster av annan fastighet och av kapital bortfaller. Taxering av folkpensionsförmåner skall ej ske, i följd varav särskilda bestämmelser om folkpensionärers avdrag för nedsatt skatteförmåga ej längre erfordras. Utskyldsavdrag behöver ej ske i deklARATIONERNA och ej heller kontrolleras vid taxeringen. Avdraget för obligatorisk folkpensionsavgift slopas med hänsyn till skattefriheten för folkpensionsförmånerna. Försäkringspremieavdraget schabloniseras för ett stort antal skattskyldiga.

För sådana skattskyldiga i de lägre inkomstklasserna, vilka endast har inkomst av tjänst jämte skattefria inkomster av annan fastighet och kapital och vilkas avdrag blir helt schabloniserade, kan taxering och skatter beräknas enbart på grundval av tjänsteinkomsten. Därigenom öppnas möjlighet att för dessa skattskyldiga anordna ett enklare deklARATIONS- och taxeringsförfarande. Vidare blir det lättare att upprätta tabeller för skatteavdrag å lön, vilka så nära som möjligt anknyter till den slutliga skatten.

Såsom framgår av det senast anförda bör de föreslagna åtgärderna ses i samband med varandra. Det största utbytet i förenklingsavseende vinnes, om förslaget i dess helhet genomföres. Emellertid är de olika detaljerna så till vida oberoende av varandra, att intet hindrar att förslaget endast i vissa delar genomföres.

Vid upprättandet av förslaget har icke till behandling upptagits speciella till de sakkunniga för utredning överlämnade frågor, som berör i förslaget avhandlade inkomstslag, exempelvis angående avdrag för studiekostnader, flyttningkostnader o. d. Spörsmål av denna art, vilkas lösning i allmänhet medför att taxeringen kompliceras för därav berörda skattskyldiga, bör lämpligen övervägas för sig.

III. Inkomst av tjänst

Gällande bestämmelser i den praktiska tillämpningen

Enligt 31 § kommunalskattelagen hänföres till *tjänst* allmän eller enskild tjänst eller stadigvarande uppdrag ävensom varje annan fast eller tillfällig arbetsanställning.

Med tjänst likställes rätt till pension, vissa livräntor, ersättning på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, undantagsförmåner samt — i vissa fall — periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt.

All till tjänst hänförlig förvärvsverksamhet, som en skattskyldig utövat, ävensom alla honom tillkommande, till tjänst hänförliga inkomstgivande rättigheter anses såsom *en* särskild förvärvskälla, för vilken inkomsten skall uppskattas för sig.

Till *intäkt* av tjänst hänföres i huvudsak avlöning, arvode, traktamente, sportler och annan förmån i penningar, bostad eller annat, som utgått för tjänsten, pension, livränta, undantagsförmåner, periodiskt understöd o. d. Såsom intäkt av tjänst upptages däremot icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, varibland särskilt må nämnas resekostnads- och traktamentsersättning. Är sådan ersättning anvisad vid kommunal eller enskild tjänst, skall ersättningen upptagas såsom intäkt. Förmån av fri sjukvård och fri tandvård upptages icke såsom intäkt, såvida icke sådan förmån åtnjutits på grund av enskild tjänst och utgått efter väsentligt förmånligare grunder än de för statstjänst gällande. I sistnämnda fall upptages skillnaden såsom intäkt.

Från intäkt av tjänst må enligt 33 § kommunalskattelagen *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka är att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, dock ej sådana vid fullgörande av statlig tjänst uppkomna kostnader, för vilka anvisats särskilt anslag, som utgör icke skattepliktig inkomst. Såsom exempel på kostnader, för vilka avdrag får ske, anges i nyssnämnda paragraf följande utgifter:

avgifter som den skattskyldige erlagt för sådan pensionsförsäkring eller sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst, så ock avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

kostnad för resor i tjänsten, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

Har skattskyldig för sin utbildning eller eljest i och för tjänsten ådragit sig gäld, må ock ränta å sådan gäld avdragas.

För deltagare i statsrevision eller kyrkomöte finns särskilda bestämmelser.

Vad som återstår av bruttointäkt av tjänst, sedan ovan angivna avdrag för omkostnader skett, utgör *inkomst* av tjänst.

Enligt 29 § taxeringsförordningen skall i allmän självdeklaration upptagas de intäkter och de avdrag, som är att hänföra till varje förvärvskälla. I enlighet härmed är det för allmän självdeklaration fastställda formuläret så avfattat, att såväl samtliga inkomster som de avdrag för kostnader, för vilka avdrag yrkas, skall i deklarationen specificeras.

De svårigheter, som vid taxeringsarbetet förekommit beträffande inkomst av tjänst och är av sådan beskaffenhet att de till någon del kan avhjälpas genom förenklingsåtgärder, hänför sig i huvudsak till prövningen av avdragsyrkanden. På grund av den tekniska och ekonomiska utvecklingen samt arbetskraftens större rörlighet har det blivit betydligt vanligare än tidigare att avdragsgilla omkostnader uppkommer för förvärv av inkomst av tjänst. Avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen yrkas således numera icke endast i de större städerna utan även i betydande utsträckning på landsbygden, där arbetskraften icke längre är lika stationär som förr. Avdrag för kostnader för verktyg o. d. medges i stor omfattning, enär många arbetargrupper är skyldiga att hålla sig med egna verktyg. Även avdrag för facklitteratur har blivit allt vanligare. Den tekniska utvecklingen har vidare medfört, att de skattskyldiga i större utsträckning använder hjälpmedel i sin förvärvsverksamhet.

Med hänsyn till svårigheterna att kontrollera och beräkna avdrag har man i det praktiska taxeringsarbetet på senare år i viss utsträckning övergått till att medgiva schablonavdrag för vissa omkostnader, t. ex. för kostnader för resor till och från arbetsplatsen och för verktyg. Sådana avdrag medges utan att myndigheterna i varje särskilt fall efterforskar, om den skattskyldige under beskattningsåret haft mot avdraget svarande utgifter eller ej.

Det stora antalet yrkade avdrag i förvärvskällan tjänst medför en icke oväsentlig arbetsbörda för taxeringsmyndigheterna. Det är vidare förenat med stora svårigheter att åstadkomma enhetliga principer vid den praktiska tillämpningen av avdragsbestämmelserna. Riksskattenämnden har visserligen vid sin granskning av de s. k. länsanvisningarna eftersträvat större enhetlighet vid

den schablonmässiga beräkningen av olika avdrag än tidigare, men fortfarande torde i en del fall föreligga större avvikelser mellan de olika länen än som synes befogade med hänsyn till de lokala förhållandena. Därtill kommer att den nuvarande utformningen av avdragsbestämmelserna föranleder en mängd besvärsmål, vars antal det av olika skäl är angeläget att söka nedbringa.

De sakkunniga har infordrat vissa uppgifter för utrönande av i vilken omfattning avdrag för omkostnader för intäkternas förvärvande yrkats och medgivits vid beräkning av inkomst av tjänst vid 1953 års taxering. Undersökningen har omfattat sex taxeringsdistrikt i Stockholms stad samt ett stads- och ett landsbygdsdistrikt inom varje län. Urvalet har gjorts av vederbörande länsstyrelser på sådant sätt, att uppgifterna skulle avse för länen representativa distrikt. Sammanlagt har 64.190 självdeklarationer undersökts. En uppräknig har därefter gjorts av de vid urvalsundersökningen erhållna talen med ledning av inkomststatistikens uppgifter om antalet skattskyldiga och den totala uppskattade inkomsten av tjänst för beskattningsåret 1952. På detta sätt har erhållits en uppskattning för hela riket av antal och storlek av yrkade och medgivna avdrag. Jämförelser, som kunnat göras, ger vid handen, att de erhållna resultaten på ett tillfredsställande sätt belyser de förhållanden, som undersökningen avser.

Antalet skattskyldiga i riket med inkomst av tjänst utgör omkring 3.433.000. Därav utgör enligt de gjorda beräkningarna antalet skattskyldiga som

1) icke yrkat avdrag för omkostnader	1.848.000	
2) yrkat men ej medgivits avdrag för omkostnader	79.000	
3) medgivits avdrag med 1—100 kronor	627.000	
4) „ „ „ 101—200 „	262.000	
5) „ „ „ 201—300 „	253.000	
6) „ „ „ 301—400 „	117.000	
7) „ „ „ 401—500 „	59.000	
8) „ „ „ mer än 500 „	188.000	1.506.000
		<u>3.433.000</u>

Resultatet av undersökningen visar, att av samtliga skattskyldiga i riket med inkomst av tjänst 54 procent icke yrkat något avdrag för omkostnader, och att av de 46 procent, som yrkat avdrag, 44 procent medgivits avdrag med yrkat belopp eller med lägre belopp än det yrkade. En icke ringa del av de skattskyldiga, som ej yrkat något avdrag för omkostnader, torde utgöras av sådana skattskyldiga, vilkas inkomst icke härrör av eget arbete, utan utgöres av pension, livränta e. d. I städerna har avdrag medgivits 43,8 procent — i Stockholm 61,2 procent — och på landsbygden 44 procent av de skattskyldiga. Av de skattskyldiga, vilkas inkomster understiger 10.000 kronor, har 41 procent medgivits avdrag, och av de skattskyldiga, vilkas inkomster uppgår till eller överstiger 10.000 kronor, har 65 procent medgivits avdrag.

Medeltalet av de yrkade avdragen utgör 373 kronor och medeltalet av de medgivna avdragen 348 kronor. Om avdragen slås ut på samtliga skattskyldiga, även på dem som ej yrkat avdrag, blir medeltalet yrkat avdrag per skattskyldig 172 kronor och medeltalet av medgivet avdrag 153 kronor per skattskyldig.

De sakkunnigas förslag

De sakkunnigas undersökningar rörande omkostnadsavdragen beträffande inkomst av tjänst visar i första hand, att antalet avdragsyrkanden — och därmed antalet individuella avdragsprövningar, som skall verkställas vid taxeringarna — är mycket stort samt att flertalet avdrag uppgår till så små belopp, att de i jämförelsevis ringa grad påverkar skattebelastningen å inkomsterna. För skattskyldiga i de vanligast förekommande inkomstklasserna — med mellan 5.000 och 12.000 kronors inkomst — och de vanligast förekommande avdragsbeloppen 100—500 kronor kan man till ledning vid en ungefärlig uppskattning av avdragens inverkan på den sammanlagda skatten räkna med att varje 100-tal kronor omkostnadsavdrag medför en minskning av den sammanlagda skatten till stat och kommun med omkring 25 kronor.

Med hänsyn till det anförda skulle en förenkling av taxeringen av inkomst av tjänst kunna tänkas ske på det sättet, att avdrag medgäves endast om avdragsgilla kostnader uppginge till visst belopp, exempelvis 300 kronor. Mot en sådan lösning kan emellertid invändas, att därigenom skulle uppkomma vissa tröskelproblem, varjämte olikformighet skulle uppstå i förhållande till övriga inkomstslag. Sistnämnda omständighet är värd särskilt beaktande med hänsyn till att vissa av sistnämnda inkomstslag redan nu ej sällan intager en gynnad ställning i beskattningshänseende.

En annan möjlighet till förenkling vore att upphäva rätten till avdrag för vissa med bestridande av tjänst eller anställning sammanhängande kostnader, beträffande vilka befogenheten av avdragsrätten kan i viss mån ifrågasättas. Härtill skulle kunna räknas framför allt utgifter för resor mellan bostad och stadigvarande arbetsplats. Utgifter av denna art står ofta mycket nära utgifter av levnadskostnads natur. Stundom torde reseutgifterna helt eller delvis motsvaras av att bostad kan erhållas billigare längre bort från arbetsplatsen än närmare densamma. Emellertid kan även mot denna form av förenkling invändas, att den skulle ogynnsamt påverka ett slag av inkomst, som i allmänhet beskattas mera verksamt än andra. Den här ifrågasatta möjligheten till förenkling torde därför icke för närvarande vara framkomlig.

En acceptabel lösning torde kunna uppnås på följande sätt. Ett lågt schablonavdrag för omkostnader medges alla skattskyldiga med inkomst av tjänst utan att utredning om de verkliga utgifterna behöver förebringas. Är summan av verkliga utgifter högre än schablonavdraget, medges schablonmässigt avdrag med nämnda summa avjämnad till närmast högre hela 100-tal kronor. Uppgår

omkostnaderna exempelvis till 425 kronor, medges sålunda avdrag med 500 kronor.

Storleken av det lägsta schablonavdrag, som skall tillkomma alla, kan diskuteras. Ju högre avdraget sättes, desto flera individuella avdragsprövningar undgås. Å andra sidan stiger det skattebortfall för det allmänna, som schabloniseringen medför, i den mån avdraget sättes högre. De sakkunniga har stannat vid att föreslå, att det lägsta schablonavdraget begränsas till 100 kronor. Även med detta jämförelsevis låga schablonavdrag bortfaller den individuella avdragsprövningen helt för omkring 627.000 skattskyldiga, d. v. s. det antal, som nu medgives avdrag å högst 100 kronor. För en avsevärd del av de övriga skattskyldiga förenklas avdragsprövningen, eftersom det räcker med att konstatera mellan vilka 100-tal kronor det godtagbara avdragsbeloppet faller. Är det exempelvis uppenbart, att en skattskyldigs befogade avdrag överstiger 100 kronor men icke 200 kronor, skall avdrag utan närmare prövning medges med 200 kronor o. s. v.

Om det lägsta schablonavdraget sättes till 100 kronor, uppkommer ej heller något tröskelproblem av betydelse, vilket skulle inträffa, om man satte beloppet högre. En skattskyldig utan egentliga kostnader skulle nämligen med ett högre schablonavdrag få alltför stor skattelindring vid jämförelse med den, som hade omkostnader i det närmaste motsvarande schablonavdraget.

Vid ett lägsta schablonavdrag å 100 kronor torde man vidare kunna bortse från det förhållandet, att vissa statstjänstemän har ersättning för utgifter i tjänsten, vilka icke är att anse som skattepliktig inkomst. Sättes det lägsta schablonavdraget högre, måste övervägas att slopa den i enkelhetens intresse genomförda och nu gällande regeln om skattefrihet för vissa statliga ersättningar.

Det kan ifrågasättas, om icke ett schablonavdrag av den föreslagna beskaffenheten borde stå i relation till inkomsten, så att avdrag bestämdes till visst belopp, dock högst viss procent av den bruttoinkomst, till vilken kostnadsavdraget hänför sig. Emellertid skulle en sådan begränsning göra tillämpningen mera komplicerad och därmed förringa värdet av schabloniseringen.

Sättes schablonavdraget så lågt som till 100 kronor, kan något behov av en sådan regel knappast anses föreligga. Dess betydelse för skatteunderlaget bleve mycket ringa. I många fall skulle den komma att gälla inkomster, som är så låga, att de i varje fall undgår beskattning på grund av bestämmelserna om ortsavdrag och skattefrihet för existensminimum. Ett schablonavdrag bör emellertid icke i något fall få överstiga bruttointäkten.

Med ett schablonavdrag av den föreslagna arten följer, att även de skattskyldiga, som nu ej yrkar avdrag för omkostnader, skulle bli berättigade till det lägsta schablonavdraget. Emellertid är det utan tvivel en icke ringa del av dessa skattskyldiga, som har vissa omkostnader för inkomstens förvärvande, ehuru avdrag därför av olika anledningar icke yrkas. Beträffande dessa skattskyldiga är schablonavdraget ägnat att bidra till en riktigare taxering. Den

skattelindring som beredes de skattskyldiga, som icke har några som helst omkostnader, är, om det lägsta schablonavdraget sättes så lågt som föreslagits, icke så stor, att den behöver inge betänkligheter.

Omkostnader för förvärv av inkomst, som skall taxeras såsom inkomst av tjänst, förekommer frånsatt enstaka undantagsfall endast då inkomsten härrör av inkomsttagarens eget arbete. Det kunde därför förtjäna övervägas, om från rätten till schablonavdrag borde undantagas skattskyldiga, vilkas inkomst av tjänst icke härrör av inkomsttagarens arbete, exempelvis pensionärer, livräntetagare o. d. En sådan regel skulle emellertid komplicera tillämpningen och den minskning av skattebortfallet, som en sådan begränsning skulle medföra, kan beräknas vara mycket ringa.

Den *minskning av skatteintäkterna* för stat och kommun, som beräknas uppkomma vid genomförande av ett schablonavdrag å lägst 100 kronor med avjämning av omkostnader, överstigande detta belopp, till närmast högre hela 100-tal kronor, beräknas till 35 miljoner kronor för staten och 31 miljoner kronor för kommuner, landsting m. fl.

Sättes schablonavdraget till 200 kronor med samma avjämningsregel beräknas minskningen av skatteintäkterna till resp. 69 och 61 miljoner kronor.

Den uppkommande skatteminskningen för schablonavdrag av olika storlek (men utan ovan angiven avjämning) har beräknats på följande sätt:

Schablonavdrag	Antal skattskyldiga, vilkas nu medgivna avdrag omfattas av vidstående schablonavdrag	Skatteförlust i milj kronor	
		för staten (14 %)	för kommuner m. fl. (12 %)
100	627.000	29	26
200	889.000	64	58
300	1.142.000	104	92
400	1.259.000	146	130
500	1.318.000	188	167

Vid förenkling av grunderna för avdrag vid beräkning av inkomst av tjänst bör uppmärksammas, att svårigheter stundom kan uppstå vid särskiljande av intäkter och omkostnader, som hänför sig till inkomstslagen tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet. Till sistnämnda slag av inkomst skall nämligen hänföras bl. a. "intäkt genom tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, intäkt av tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta bouppteckning, arvskitte, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning, ävensom intäkt av annan därmed jämförlig inkomstgivande verksamhet av tillfällig natur." Intäkt av nämnda art förvärvas i regel av skattskyldiga, som

dessutom har inkomst av tjänst. Den verksamhet, på grund varav intäkten erhålles, är ofta av samma art, som eljest utövas på grund av tjänst. I vissa fall är det tveksamt, om en intäkt skall hänföras till det ena eller det andra inkomstslaget. Omkostnader för inkomstförvärv, som skattskyldig haft, hänför sig ofta till båda slagen av inkomst. Det synes därför praktiskt redan med nuvarande avdragsbestämmelser att med tjänst likställa rätt till ersättning eller förmån på grund av verksamhet av tillfällig natur, som nyss sagts. Införes den föreslagna schabloniseringen av avdrag beträffande inkomst av tjänst, skulle ett bibehållande av nuvarande regler te sig än mer opraktiskt än för närvarande och dessutom kunna medföra, att en skattskyldigs taxering bleve olika, beroende på om en intäkt eller en utgift hänfördes till det ena eller det andra inkomstslaget. Bestämmelser som leder till sistnämnda konsekvenser bör givetvis undvikas.

Genomförande av den föreslagna överflyttningen av vissa inkomstförvärv från tillfällig förvärvsverksamhet till tjänst medför viss förändring — dock av föga omfattande praktisk betydelse — i fråga om skattskyldigheten för fysisk person för tid, under vilken han icke varit bosatt här i riket. Sådan person skulle nämligen i motsats till vad som för närvarande gäller bli skattskyldig för inkomster av ifrågavarande tillfälliga natur, vilka förvärvats genom verksamhet här i riket. Denna följd av förslaget synes tillfredsställande. Det lär nämligen ha förekommit, att utomlands bosatta personer velat beteckna härifrån uppburna genom verksamhet här i riket förvärvade arvoden och ersättningar såsom inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet för att därigenom undgå beskattning här i riket, ehuru omständigheterna givit vid handen, att inkomsten av verksamheten bort likställas med inkomst av tjänst.

Ifrågavarande utvidgning av utomlands bosatt persons skattskyldighet berör ej person, vilken givit eller medverkat vid offentlig föreställning, som avses i gällande förordning angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Inkomst av sådan föreställning är nämligen frikallad från skattskyldighet.

IV. Inkomst av annan fastighet och av kapital

Gällande bestämmelser

Inkomst av annan fastighet skall uppskattas enligt föreskrifterna i 24—26 §§ kommunalskattelagen. Inkomststoppkattningen sker såsom för förvärvskällor i allmänhet på det sättet, att bruttointäkten först beräknas, varefter avdrag sker för omkostnader. Vad därefter återstår utgör nettointäkt av annan fastighet. Enligt 2 § förordningen om statlig inkomstskatt ligger nettointäkten till grund för taxeringen till statlig inkomstskatt. Vid den kommunala taxeringen skall jämlikt 45 § kommunalskattelagen från nettointäkten avräknas ett belopp, motsvarande fyra procent av taxeringsvärdet, som skall anses beskattat genom fastighetsskatten. Det återstående beloppet utgör inkomst av annan fastighet, vilken inkomst tages i beräkning vid taxeringen till kommunal inkomstskatt.

Enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen skall till intäkt av annan fastighet hänföras såväl kontanta inkomster från fastigheten som värdet av bostadsförmån och andra naturaförmåner. Från bruttointäkten medgives enligt 25 § kommunalskattelagen avdrag för samtliga omkostnader, därunder inbegripet värdeminskingsavdrag, med undantag för grundförbättringskostnad och vissa kostnader för ägarens personliga trevnad.

Från och med 1955 års taxering skall emellertid beträffande vissa fastigheter inkomstberäkningen ske enligt en förenklad schablonmetod.

Enligt lag den 5 juni 1953 (nr 404) skall sålunda bruttointäkten av en- och tvåfamiljsfastighet — oberoende av den verkliga inkomsten — upptagas till tre procent av fastighetens taxeringsvärde, varefter avdrag medgives allenast för räntekostnader för lånat, i fastigheten nedlagt kapital samt för tomträttsavgäld eller liknande avgäld.

På samma sätt skall enligt lag den 5 mars 1954 (nr 51) inkomstberäkningen ske beträffande fastighet, som äges av bostadsförening eller bostadsaktiebolag. Medlem i bostadsförening och delägare i bostadsaktiebolag skall, i motsats till vad som för närvarande gäller, beskattas endast om han i mera avsevärd omfattning hyrt ut sin lägenhet.

Enligt lag den 21 maj 1954 (nr 263) skall vidare bruttointäkten av fastighet, som tillhör allmännyttigt bostadsföretag, beräknas till tre procent av det belopp, varmed fastighetens taxeringsvärde överstiger företagens lånade, i fastigheten nedlagda kapital, varefter avdrag medges för tomträttsavgäld eller liknande avgäld.

Inkomst av kapital beräknas enligt bestämmelserna i 38—40 §§ kommunal-skattelagen.

Till intäkt av kapital hänföres jämlikt 38 § kommunal-skattelagen ränta å fordringar, utdelning å svenska aktier, andelar i svenska ekonomiska föreningar och andelar i utländska bolag samt inkomst av fastighet eller rörelse i utlandet. Enligt ovanberörda lag den 5 mars 1954 (nr 51) skall till intäkt av kapital jämväl räknas inkomst av lägenhet, som medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag uthyrt till annan under större delen av beskattningsåret.

Enligt 39 § kommunal-skattelagen äger skattskyldig från bruttointäkt av räntor och utdelningar rätt till avdrag för förvaltningskostnader och ränta å gäld, som icke skall avdragas vid beräkning av inkomst från annan förvärvskälla. Från bruttointäkt av fastighet eller rörelse i utlandet medges avdrag för samtliga omkostnader, därunder inbegripet grundförbättringskostnad. Jämlikt lagen den 5 mars 1954 (nr 51) skall medlem eller delägare i bostadsförening eller bostadsaktiebolag äga rätt att från vederlag för uthyrd lägenhet avdraga vad som inbetalts till föreningen eller bolaget utöver kapitalinsats samt för av upplåtelsen föranledda kostnader. Reparations- och underhållskostnader får dock endast avdragas i den mån de avsett att avhjälpa skador, som uppkommit under uthyrningen.

Vad som återstår av intäkt av kapital, sedan avdrag enligt 39 § kommunal-skattelagen gjorts, utgör inkomst av kapital.

De sakkunnigas förslag

Det stora flertalet skattskyldiga, som erlägger preliminär A-skatt, har vid sidan av sin löneinkomst ofta smärre inkomster av annan fastighet eller av kapital. Inkomst av annan fastighet hänför sig härvid i de flesta fall till fastighet, som av den skattskyldige utnyttjas som bostad åt sig och sin familj.

De skattetabeller, varefter preliminär A-skatt skall utgå, grundas på förutsättningen, att den skattskyldige enbart har inkomst av tjänst. Lokal skattemyndighet äger visserligen föreskriva, att preliminär A-skatt skall erläggas jämväl för annan den skattskyldiges inkomst, men detta bör ske endast då särskilda skäl föreligger. Det är också möjligt för den skattskyldige att hos arbetsgivaren begära att avdrag verkställs med högre belopp än det, som skattetabellen utvi-

sar, eller själv på posten inbetala på sidoinkomsten belöpande skatt. Dessa möjligheter torde emellertid, då det gäller smärre inkomstbelopp, icke utnyttjas i någon större utsträckning, och deras utnyttjande skulle för övrigt medföra omgång och besvär, som knappast står i rimligt förhållande till skattebeloppens ringa storlek.

Av det nu sagda framgår, att skatten å smärre inkomster av annan fastighet och av kapital, som åtnjutes av skattskyldiga med preliminär A-skatt, i regel uttages först sedan taxering skett och slutlig skatt beräknats, varvid kvarstående skatt uppkommer till följd av dessa småinkomster. Svårigheter föreligger givetvis att för nu ifrågavarande skattskyldiga åstadkomma en preliminär beskattning, som omfattar jämväl småinkomster av annan fastighet och av kapital. Det förtjänar därför att övervägas, om ej en bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten borde eftersträvas genom att smärre inkomstbelopp härrörande från ifrågavarande förvärvskällor helt fritoges från beskattning. En sådan anordning skulle samtidigt medföra en viss förenkling i deklara-tions- och taxeringsförfarandet. Såsom skäl för dess genomförande kan dessutom anföras, att den är ägnad att verka sparfrämjande.

Huvudsyftet med skattebefrielse för mindre inkomster av annan fastighet och av kapital, nämligen att ernå bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt, skulle kunna tillgodoses genom ett stadgande, enligt vilket skattskyldigs inkomst av sådant slag, om den understeger visst belopp, skulle vara fritagen från beskattning. Inskränktes skattebefrielsen på detta sätt, skulle den icke tillgodokomma de skattskyldiga, vilkas fastighets- eller kapitalinkomst översteg det skattefria beloppet. Detta vore till men för den föreslagna anordningens sparfrämjande effekt. De sakkunniga anser därför, att skattebefrielsen i stället bör utformas så, att inkomst av förevarande art tages till beskattning allenast i den mån inkomsten överstiger ett visst belopp.

Vid övervägande av frågan om storleken av den skattefria botteninkomsten har man att beakta å ena sidan det av praktiska skäl förestavade önskemålet att icke preliminärbeskattade småinkomster av föga betydelse för skatteunderlaget undantages från beskattning och å andra sidan det av finansiella hänsyn betingade intresset av att åtgärderna i fråga icke medför alltför stort skattebortfall.

För att utröna i vilken omfattning inkomst av annan fastighet och inkomst av kapital förekommer, har de sakkunniga införskaffat vissa uppgifter ur 1953 års taxeringslängder. Undersökningen har omfattat sju taxeringsdistrikt i Stockholm samt två stads- och två landsbygdsdistrikt inom varje län. Med ledning av det härvid erhållna resultatet har på grundval av inkomststatistikens uppgifter gjorts en beräkning avseende hela landet. Såvitt kunnat utrönas är den gjorda beräkningen så representativ, att den kan godtagas såsom underlag för ett bedömande av förevarande art.

Enligt förenämnda beräkning skulle av totala antalet skattskyldiga, vilket uppgår till i runt tal 4 miljoner, omkring 482.000 ha inkomst av annan fastighet och omkring 1.240.000 ha inkomst av kapital. Antalet skattskyldiga med in-

komst av annan fastighet och inkomst av kapital fördelade efter inkomstens storlek framgår av nedanstående sammanställning.

Ink. av a. fast. resp. ink. av kapital	Antal skattskyldiga med ink. av a. fast.	ink. av kapital
1— 50 kronor	50.000	273.000
51—100 „	50.000	196.000
101—150 „	50.000	127.000
151—200 „	46.000	96.000
201—250 „	39.000	75.000
251—300 „	31.000	59.000
över 300 „	216.000	414.000
	482.000	1.240.000

Antalet skattskyldiga med inkomst av annan fastighet torde komma att icke oväsentligt öka sedan de nya bestämmelserna om schablonberäkning av inkomst av en- och tvåfamiljsfastigheter trätt i kraft från och med 1955 års taxering. Dessa bestämmelser innebär visserligen icke i och för sig någon skärpning i beskattningen men de kommer att medföra en jämnare inkomstberäkning. Medan inkomstberäkningen för en- och tvåfamiljsfastigheter enligt tidigare bestämmelser i många fall växlade på det sättet, att den vissa år utvisade betydande underskott, som senare år uppvägdes av däremot svarande högre inkomst, kommer den enligt de nya bestämmelserna i flertalet fall att varje år utvisa något överskott.

Antalet en- och tvåfamiljsfastigheter, varå den nya schablonmässiga inkomstberäkningen kommer att vinna tillämpning, torde kunna uppskattas till omkring 700.000. Hur enligt schablonmetoden beräknade inkomster kommer att fördela sig å de olika inkomstgrupperna i ovanstående sammanställning kan icke med bestämdhet angivas. Av de undersökningar, som gjordes i samband med införandet av schablonmetoden, framgår emellertid, att en väsentlig del av en- och tvåfamiljsfastigheterna torde komma att uppvisa inkomster uppgående till allenast inemot ett par hundratal kronor.

Med ledning av de i ovanstående sammanställning angivna talen har de sakkunniga verkställt en beräkning rörande det ungefärliga skattebortfallet för stat och kommun vid införande av ett bottenavdrag. Beräkningen grundar sig på förutsättningen att marginalskatten genomsnittligt uppgår till 16 procent för statlig inkomstskatt och 12 procent för kommunal inkomstskatt. Resultatet återfinnes i nedanstående sammanställning, i vilken även angives antalet bortfallande inkomstberäkningar.

Botten- avdrag å	Annan fastighet		Kapital			
	Antal bort- fallande ink- beräkningar	Skattebortfall i milj. kronor för stat	för kommun	Antal bort- fallande ink- beräkningar	Skattebortfall i milj. kronor för stat	för kommun
50	50.000	4	(3)	273.000	9	7
100	100.000	7	(5)	469.000	16	12
150	150.000	10	(7)	596.000	21	16
200	196.000	12	(9)	692.000	26	20
250	235.000	14	(11)	767.000	30	23
300	266.000	16	(12)	826.000	34	25

Bottenavdrag i förvärvskällan annan fastighet medför minskning av kommunalskatten endast i de fall, där inkomsten överstiger det fastighetsskatten motsvarande s. k. procentavdraget. Så länge fastighetsbeskattningen finns kvar blir därför skattebortfallet för kommunerna obetydligt. I sammanställningen har emellertid inom parentes angivits det skattebortfall, som skulle uppkomma, därest fastighetsbeskattningen icke funnits.

Till vilket belopp bottenavdraget bör fastställas är såsom ovan antytts en avvägningsfråga. För sin del föreslår de sakkunniga, att bottenavdraget bestäms till 200 kronor. Detta skulle — såvitt framgår av de gjorda beräkningarna — innebära att av hela antalet skattskyldiga med inkomst av kapital, 1.240.000, mer än hälften eller 692.000 skulle befrias från skatt å sådan inkomst. Vad angår skattskyldiga med inkomst av annan fastighet skulle antalet skattebefrielser enligt beräkningarna uppgå till 196.000 av totala antalet 482.000. Antalet skattebefrielser kommer emellertid — såsom framgår av vad ovan anförts — i verkligheten att bli högre med hänsyn till de nya bestämmelserna om schablonberäkning av villainkomster.

Skattskyldigs inkomst av annan fastighet och av kapital kan vara att hänföra till olika förvärvskällor. Bottenavdraget bör emellertid icke få utnyttjas i varje förvärvskälla utan från sammanlagda inkomsten av respektive annan fastighet och kapital. Vad angår inkomst av annan fastighet bör bottenavdraget få åtnjutas endast i hemortskommunen. I enlighet med det nu sagda är det vid betänkandet fogade författningsförslaget utformat.

V. Beskattningen av folkpensionsförmåner och avdraget för folkpensionsavgift

Förmåner och avgifter enligt lagen om folkpensionering

Lagen om folkpensionering skiljer mellan å ena sidan ålderspension, som utgår efter det vederbörande fyllt 67 år, och å andra sidan invalidpension, sjukbidrag och änkepension, vilka förmåner utgår för tid dessförinnan.

Allmän ålderspension, som till storleken är oberoende av pensionstagarens inkomst och förmögenhet, utgår för gift pensionsberättigad, vars make jämväl åtnjuter folkpension eller vars hustru uppbär hustrutillägg, med 1.120 kronor om året och för annan pensionsberättigad med 1.400 kronor om året.

Invalidpension eller sjukbidrag tillkommer den, vars arbetsförmåga är på visst sätt nedsatt, och utgöres dels av grundpension med 200 kronor om året och dels av tilläggspension med högst 920 kronor om året för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter folkpension eller vars hustru uppbär hustrutillägg, och högst 1.200 kronor om året för annan pensionsberättigad. Grundpensionen utgår utan hänsyn till vederbörandes inkomst och förmögenhet, medan tilläggspensionen är inkomstprövad.

Berättigad till änkepension är änka, som vid mannens frånfälle fyllt 55 år och som varit gift med honom minst fem år. I vissa fall kan änkepension utgå före uppnådda 55 år. Om änka åtnjuter folkpension i annan form, är hon ej berättigad till änkepension. Pensionsförmånen är inkomstprövad och utgår med högst 840 kronor om året. Om den pensionsberättigade ingår nytt äktenskap, upphör rätten till änkepension.

Hustrutillägg tillkommer pensionsberättigads hustru, som fyllt 60 år, under förutsättning att makarna varit gifta minst fem år. Även före fyllda 60 år kan hustrutillägg i vissa fall utgå. Förmånen utgår efter inkomstprövning med högst 840 kronor om året.

De ovan angivna förmånerna höjs i förekommande fall med indextillägg, kommunalt bostadstillägg, blindtillägg och vårdtillägg.

Indextillägget, som bestämmes med hänsyn till det pensionspristal, som fastställs för en tid av tre månader, utgör för närvarande (juli 1954) per år 210 kronor för änkepensionsberättigad och för den, som uppbär hustrutillägg, 280

kronor för gift pensionsberättigad, vars make åtnjuter ålderspension eller tilläggspension eller vars hustru uppbär hustrutillägg, och 350 kronor för annan pensionsberättigad.

Kommunalt bostadstillägg utgår efter inkomstprövning enligt de grunder vederbörande kommun bestämmer.

Blindtillägg tillkommer pensionsberättigad, som saknar synförmåga eller vars synförmåga är på visst sätt nedsatt, under förutsättning att han blivit blind före fyllda 60 år. Blindtillägget utgör 1.000 kronor om året och är icke inkomstprövat.

Annan, som före 60 års ålder blivit svårt invalidiserad och är i behov av ständig tillsyn och vård, är berättigad till vårdtillägg med 1.000 kronor om året. Sistnämnda förmån är icke inkomstprövat.

De inkomstprövade pensionsförmånerna bestämmas efter vissa i lagen angivna grunder med hänsyn till pensionstagarens inkomst och förmögenhet.

Nära samband med folkpensionsförmånerna äger de bidrag, varom förmåles i lagen den 26 juli 1947 (nr 531) om bidrag till änkor och änklingar med barn. Sådant bidrag utgår efter inkomstprövning med belopp motsvarande änkepension och bostadstillägg enligt lagen om folkpensionering; även särskilt bostadstillägg kan utgå. Bestämmelserna i sistnämnda lag skall gälla i tillämpliga delar.

Jämlikt 19 § i lagen om folkpensionering, i dess lydelse enligt lag den 5 juni 1953 (nr 291), skall pensionsavgift med nedan angivna undantag erläggas av varje i riket mantalsskriven svensk medborgare i åldern 18—66 år.

Den som uppbär folkpension är befriad från avgiftsskyldighet. Pensionsavgift skall ej heller erläggas av den, vilkens till statlig inkomstskatt taxerade inkomst icke uppgår till 1.200 kronor, eller, om han är gift och skall taxeras enligt för gift skattskyldig gällande grunder samt andra maken icke är befriad från avgiftsplikt, makarnas beräknade taxerade inkomster sammanlagt icke uppgår till 1.200 kronor.

Pensionsavgiften för ogift och sammanlagda avgiften för äkta makar utgår med 1,8 procent av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten, dock högst med 180 kronor för ogift och sammanlagt högst med 360 kronor för makar. För äkta makar gäller följande bestämmelser för avgiftsberäkningen. Är båda makarna taxerade och avgiftspliktiga erlägges pensionsavgift med sammanlagt högst 360 kronor. Därvid skall, om vardera makens taxerade inkomst överstiger 10.000 kronor, envar påföras pensionsavgift med 180 kronor. Om endast den ene makens taxerade inkomst överstiger 10.000 kronor minskas i förekommande fall dennes avgift så, att makarnas sammanlagda pensionsavgifter icke överstiger 360 kronor. Är endast den ena maken avgiftspliktig, och är den andre maken befriad från avgiftsskyldighet enbart av den anledningen, att för denne ej beräknats taxerad inkomst, utgör maximavgiften för den avgiftspliktige 360 kronor. Om båda makarna taxerats, men endast den ene är avgiftspliktig, eller om endast den ene maken taxerats, och den andra maken ej skulle ha varit

avgiftspliktig även om han påförts taxering, utgår högsta pensionsavgift med 180 kronor.

Gällande bestämmelser

Folkpensionsförmåner av olika slag ävensom ovannämnda bidrag till änkor och änklingar med barn utgör skattepliktig inkomst. Vid den kommunala inkomsttaxeringen finnes emellertid för dessa fall särskilda bestämmelser om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga. Enligt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen skall sålunda skattskyldig, vars inkomst helt eller till huvudsaklig del utgörs av folkpension eller änke- eller änklingsbidrag, därest särskilda omständigheter icke till annat föranleder, anses ha sådan nedsatt skatteförmåga, som berättigar till extra avdrag. I anvisningarna till nämnda paragraf stadgas, att om skattskyldig varit för sin försörjning *helt* beroende av vad han i form av folkpension eller änke- eller änklingsbidrag uppburit, den taxerade inkomsten regelmässigt bör minskas med ett belopp motsvarande vad han sålunda uppburit, dock högst 3.000 kronor. Om skattskyldig åtnjutit jämväl annan inkomst än folkpension eller änke- eller änklingsbidrag, men pensionen eller bidraget likväl utgjort den *huvudsakliga* delen av hans inkomst, bör den skattskyldige regelmässigt medgivas ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag för nedsatt skatteförmåga. Därest folkpensionen eller änke- eller änklingsbidraget icke uppgått till minst hälften av den sammanlagda inkomsten, bör avdrag, som ovan sägs, medgivas allenast då särskilda skäl därtill föranleder. — Några motsvarande bestämmelser har icke ansetts erforderliga vid den statliga taxeringen med hänsyn till de vid denna taxering utgående högre ortsavdragen.

Bestämmelserna om avdragsrätt vid inkomsttaxeringen för folkpensionsavgift återfinnes i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen. Enligt detta stadgande äger skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, i hemortskommunen åtnjuta avdrag för i slutlig eller tillkommande skatt ingående folkpensionsavgift, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige. Därest skattskyldig endast en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdrag åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid. Har folkpensionsavgift, för vilken avdrag åtnjutits vid inkomsttaxeringen, restituerats, avkortats eller avskrivits, skall intäkten härav jämlikt 35 § 5 mom. kommunalskattelagen upptagas till beskattning som inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet.

Enligt gällande uppbördsbestämmelser utgår icke preliminär A-skatt för folkpensioner eller bidrag till änkor eller änklingar med barn.

Vad angår hänsynstagande vid den preliminära A-skatten till folkpensionsavgiften gäller från och med år 1955, att skattetabellerna skall grundas bl. a. på den förutsättningen, att den skattskyldige medgives ett allmänt avdrag å 100 kronor. Vid bestämmande av detta belopp har emellertid hänsyn tagits också till de avgifter, som utgår enligt lagen om allmän sjukförsäkring.

De sakkunnigas förslag

Nuvarande bestämmelser i fråga om beskattning av folkpensions- och vissa därmed jämställda förmåner samt beträffande avdragsrätt vid beskattningen för folkpensionsavgifter medför åtskilliga olägenheter i taxerings- och uppborðshänseende.

Vad angår de särskilda föreskrifterna om avdrag vid den kommunala taxeringen för nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer har dessa visat sig medföra besvärligheter vid taxeringsarbetet. För att i görligaste mån ernå enhetlig tillämpning av berörda föreskrifter har man på vissa håll utarbetat tabeller till ledning vid beräkning av avdragsbeloppet med hänsyn till sidoinkomstens storlek. Dessa tabeller kan emellertid icke alltid följas; hänsyn måste vid avdragets bestämmande ofta tagas till omständigheterna i det särskilda fallet. I många län har man därför nöjt sig med att utfärda allmänna anvisningar till ledning för taxeringsmyndigheterna. Ehuru sålunda vissa åtgärder vidtagits för att underlätta taxeringsarbetet i nu ifrågavarande hänseende, medför dock beräkningarna av de extra avdragen för folkpensionärer alltjämt en icke oväsentlig merbelastning för beskattningsnämnderna.

Rätten till avdrag för folkpensionsavgifter komplicerar såväl deklarations- som taxeringsförfarandet. Den skattskyldige måste från senaste debetsedel å slutlig skatt överföra den honom påförda obligatoriska folkpensionsavgiften till deklarationsformuläret. I undantagsfall måste uppgift inhämtas även från debetsedel å tillkommande skatt och sammanläggning ske av de olika beloppen å debetsedlarna till ett gemensamt belopp i deklarationen. Därvid kan lätt förväxlingar ske med andra å debetsedeln angivna belopp, och feladderingar göras, om uppgifter skall inhämtas från mer än en debetsedel. För kontroll av det i deklarationen yrkade avdraget måste deklarationsgranskaren antingen infordra vederbörliga debetsedlar från den skattskyldige eller inhämta uppgifter från debiteringsmyndigheten. En så noggrann kontroll hinner vanligen inte göras under den relativt korta tiden för deklarationsgranskningen annat än i sådana fall, då det yrkade avdraget förefaller att vara uppenbarligen felaktigt.

Det förhållandet, att folkpensionsförmånerna är undantagna från preliminär beskattning, medför ofta en bristande överensstämmelse mellan den preliminära A-skatten och den slutliga skatten. Om en folkpensionär är skyldig att vidkännas skatteavdrag för annan inkomst än folkpension, och sidoinkomsten uppgår till sådant belopp, att den skattskyldige vid taxeringen icke är berättigad till avdrag för nedsatt skatteförmåga, kommer han att påföras kvarstående skatt med belopp, motsvarande marginalskatten å folkpensionen, såvida han icke hos arbetsgivaren begärt förhöjt skatteavdrag å sidoinkomsten eller den lokala skattemyndigheten beslutat, att skatteavdrag å sidoinkomsten skall göras med högre belopp än i tabellen.

Som ovan nämnts skall från och med år 1955 vid upprättande av tabellerna

för preliminär A-skatt viss hänsyn tagas till att avdrag vid taxeringen medgives för folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter. Tabellerna skall nämligen grundas på förutsättningen, att skattskyldig åtnjuter allmänt avdrag med 100 kronor. I den mån berörda avgifter över- eller understiger nämnda belopp kommer den preliminära A-skatten och den slutliga skatten icke att överensstämma.

De olägenheter, som gällande bestämmelser om beskattning av folkpensioner och avdragsrätt för pensionsavgifter medför ur uppbördssynpunkt, har uppmärksammats i tidigare sammanhang.

I sitt år 1941 avgivna betänkande med allmänna riktlinjer till åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder (SOU 1941:5) påpekade dåvarande skattedirektören Sandström, att avdraget för de obligatoriska avgifterna till den allmänna pensionsförsäkringen medförde, att förhandsberäkningar av utskylderna i flertalet fall måste bli felaktiga. Sandström framhöll vidare, att utfallande folkpensioner visserligen principiellt borde beskattas eftersom avdrag medgaves för inbetalda pensionsavgifter, men i de övervägande antalet fall komme någon skatt icke att utgå å pensionsbeloppen. I dessa fall bleve situationen faktiskt den, att den skattskyldige både hade fått göra avdrag för pensionsavgifterna och sluppe betala skatt å den utfallande pensionen. Det syntes därför som om ett materiellt riktigare resultat skulle ernås, om avdragsrätt icke medgaves för pensionsavgifterna, men i stället folkpensionen fritogs från beskattning. Av i huvudsak nu återgivna skäl föreslog Sandström, att rätten till avdrag för avgiften till allmänna folkpensioneringen upphävdes och utfallande pensionsbelopp hänfördes till icke skattepliktig intäkt.

Sandströms förslag, som vid remissbehandlingen genomgående tillstyrktes eller lämnades utan erinran, upptogs av 1944 års uppbördsberedning i dess betänkande med förslag till omläggning av uppbördsförfarandet. I den vid 1945 års riksdag framlagda propositionen med förslag till uppbördsförordning m. m. (nr 370) anförde emellertid departementschefen, att han icke ansåg sig beredd att på grundval av den föreliggande utredningen taga ställning till denna fråga. I stället förordade departementschefen att utfallande folkpension skulle undantagas från preliminärbeskattning. Propositionen blev i denna del bifallen av riksdagen.

I sitt första betänkande med förslag till vissa ändringar i uppbördsförfarandet (SOU 1950:7) föreslog 1950 års uppbördssakkunniga, att skatteavdrag i viss utsträckning skulle verkställas å folkpensioner. Detta förslag mötte stark kritik i remissyttrandena och uppbördssakkunniga ansåg sig därför icke böra återkomma med förslaget i sitt andra beänkande (SOU 1952:1).

Såsom framgår av vad de sakkunniga anført utgör nuvarande bestämmelser om beskattning av folkpensioner och avdrag för folkpensionsavgifter en av de faktorer, som komplicerar deklara-tions- och taxeringsförfarandet samtidigt som de utgör ett hinder för uppnående av bättre överensstämmelse mellan den preliminära A-skatten och den slutliga skatten.

Sedan frågan om avskaffande av skatteplikten för folkpensionsförmåner och avdragsrätten för pensionsavgifter var föremål för prövning vid 1945 års riksdag har ifrågavarande spörsmål i vissa hänseenden kommit i ett annat läge. De genomförda höjningarna av pensionsbeloppen och pensionsavgifterna har sålunda ogynnsamt inverkat på möjligheterna att ernå bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten.

Vidare har bestämmelserna om hänsynstagande vid den kommunala taxeringen till utgående folkpensionsförmåner vid bestämmande av de särskilda avdragen för nedsatt skatteförmåga komplicerat taxeringsförfarandet. Ifrågavarande bestämmelser betraktades vid införandet som ett provisorium i avvaktan på en höjning av de kommunala ortsavdragen. Sedan en sådan genomförts vid 1950 års riksdag, täcker de kommunala ortsavdragen sådana folkpensioner, som utgår utan behovsprövning. Bestämmelserna om avdrag för nedsatt skatteförmåga avser sålunda numera de inkomstprövade folkpensionerna. I en den 18 november 1950 avlämnad promemoria upptog de sakkunniga till övervägande frågan att genom fritagande av de inkomstprövade folkpensionerna från skatteplikt bereda folkpensionärerna den lindring i beskattningen, som kunde anses erforderlig även efter höjningen av de kommunala ortsavdragen. Av i promemorian angivna skäl — i huvudsak sammanhängande med det sätt varpå inkomstprövade folkpensionsförmåner reducerades med hänsyn till förekommande sidoinkomster — ansåg sig de sakkunniga icke då böra föreslå ur andra synpunkter önskvärda ändringar i bestämmelserna rörande folkpensionärernas beskattning.

Med hänsyn till vad ovan anförts i fråga om de med nuvarande beskattningsregler förenade olägenheterna anser de sakkunniga, att frågan om beskattningen av folkpensioner och avdragsrätten för folkpensionsavgifter bör upptagas till förnyat övervägande. De sakkunniga föreslår i detta hänseende — som ett led i den förordade förenklingen i taxerings- och uppbördsförfarandet — att enligt lagen om folkpensionering utgående förmåner undantages från skatteplikt samt att rätten att vid taxeringen åtnjuta avdrag för enligt samma lag påförda avgifter avskaffas. Med hänsyn till det nära sambandet mellan folkpensionsförmånerna samt bidragen till änkor och änklingar med barn föreslår de sakkunniga att även dessa bidrag undantages från skatteplikt.

Sett ur de skattskyldigas synpunkt kan ett genomförande av de sakkunnigas förslag närmast betraktas såsom en viss omfördelning av skattebelastningen så till vida, att de folkpensionärer, som nu måste betala skatt för hela folkpensionen eller viss del därav, blir helt befriade från skatt för folkpensionsförmånerna, medan en viss skatteskärpning till följd av avdragsrättens slopande inträder för de skattskyldiga, som nu har att erlägga avgifter enligt lagen om folkpensionering. Emellertid kan den lindring, som inträder för folkpensionärerna beräknas uppgå till sammanlagt större belopp än den sammanlagda skärpningen för övriga skattskyldiga, varför förslaget som helhet betraktat innebär en minskning i skattebelastningen. För de skattskyldiga, som nu är avgiftspliktiga, bör

den relativt ringa skärpning av beskattningen, som ett slopande av avdragsrätten innebär, kunna betraktas såsom ett förhållandevis billigt pris för förmånen att vid uppnådd pensionsålder eller dessförinnan inträdd rätt till folkpension få komma i åtnjutande av skattefrihet för pensionsförmånerna. Det kan vidare framhållas, att den av förslaget för vissa skattskyldiga föranledda skatteskärpningen kompenseras av att övriga förenklingsåtgärder är så utformade, att de i allmänhet leder till lindring i beskattningen.

För att erhålla underlag för bedömande av verkningarna för stat och kommun av de sakkunnigas förslag har vissa uppgifter inhämtats från pensionsstyrelsen. Enligt dessa kan utbetalningarna av folkpensioner under år 1955 beräknas komma att uppgå till omkring 1.550 miljoner kronor. Härtill kommer utbetalningar av änke- och änklingsbidragen å omkring 4 miljoner kronor. Folkpensionsavgifterna, vilka medför avdragsrätt vid inkomsttaxeringen, kan under samma år beräknas till 425 miljoner kronor.

Det för år 1955 beräknade antalet pensionstagare och bidragsberättigade till änke- och änklingsbidrag fördelade efter de olika förmånerna framgår av nedanstående sammanställning.

Pensions- eller bidragsförmån	Antal förmåns- berättigade	Därav med inkomst- prövade förmåner
Ålderspension	662.000	350.000
Invalidpension och sjukbidrag	138.000	122.000
Änkepension	16.000	12.000
Hustrutillägg	23.000	17.000
Änke- och änklingsbidrag	3.000	2.000
	842.000	503.000

Pensionstagare, som åtnjuter inkomstprövade förmåner, eller omkring 60 procent av hela antalet pensionstagare, och ett icke obetydligt antal av övriga förmånsberättigade kan antagas komma i åtnjutande av ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga med så stort belopp, att ingen del av folkpensionen eller bidraget blir beskattad.

Av det belopp, som enligt vad ovan angivits kan beräknas komma att under år 1955 utbetalas i folkpensioner samt änke- och änklingsbidrag, kan sålunda ej mer än en tredjedel eller omkring 520 miljoner kronor antagas komma att bli beskattad.

Enligt de anförda siffrorna skulle den föreslagna skattefriheten för folkpensioner och upphävande av rätten till avdrag för folkpensionsavgifter sålunda medföra, att skatteunderlaget å ena sidan skulle minska med omkring 520 miljoner kronor, motsvarande vad av utgående folkpensioner som för närvarande

beskattas, och å andra sidan skulle öka med bortfallande avdrag, som med hänsyn till att avdragen i viss utsträckning icke utnyttjas, kan uppskattas till 420 miljoner kronor. Nettoresultatet blir, att åtgärden i fråga kan beräknas medföra en minskning av skatteunderlaget med omkring 100 miljoner kronor. Den därå belöpande statliga inkomstskatten kan beräknas till 14 miljoner kronor och de kommunala skatterna till 12 miljoner kronor.

VI. Utskyldsavdraget

Tidigare överväganden

I tidigare diskussioner rörande frågan om rätt att vid taxering åtnjuta avdrag för utskylder gjordes i allmänhet icke skillnad mellan statliga och kommunala utskylder.

Sålunda föreslog 1897 års kommunalskattekommitté i sitt betänkande, att avdrag skulle medgivas för utskylder till stat och kommun. Enligt kommitténs uppfattning syntes billigheten kräva, att skattskyldig sluppe skatta för den del av sina levnadskostnader, som utskylderna representerade.

Även senare framkom förslag i samma riktning, vilka emellertid icke föranledde lagstiftningsåtgärder.

I samband med behandlingen av det i proposition till 1910 års riksdag framlagda förslaget till ny skattelagstiftning framfördes i motioner yrkande om avdragsrätt för såväl statliga som kommunala utskylder. Bevillningsutskottet ansåg sig icke kunna tillstyrka bifall till det framställda yrkandet i hela dess vidd. För att i största möjliga omfattning skulle undanröjas de orättvisor i förevarande avseende, som, därest intet avdrag för erlagda utskylder medgaves, skulle föranledas av de stora ojämnheter i den kommunala beskattningen, hemställde utskottet emellertid, att avdrag skulle medgivas för alla utskylder utom kronoutskylder. Riksdagens beslut avfattades i enlighet med bevillningsutskottets hemställan.

Tanken att vid inkomsttaxeringen medgiva avdrag icke blott för kommunalutskylder utan även för kronoutskylder upptogs av inkomstskattesakkunniga i deras år 1923 avgivna betänkande (SOU 1923: 69). Ledamoten Harald Waller anförde i denna fråga en från majoriteten skiljaktig mening.

Efter att ha erinrat om att skattetrycket kunde vara högst olika inom olika kommuner och län uttalade emellertid Waller som sin uppfattning, att man vid statsbeskattningen borde taga hänsyn till de övriga skatter, som skulle utgå för samma den skattskyldiges inkomst. Detta skulle emellertid förutsätta, att övriga skatter för inkomsten (till kommunen och landstinget) redan vore bestämda, när taxeringen till statsskatt skedde, men så vore tyvärr icke förhållandet utan dessa bestämdes först senare. Man kunde sålunda icke vid statsbeskattningen taga hänsyn till övriga för *samma* inkomst utgående skatter, och hellre än att lämna det varierande kommunala skattetrycket helt åsido syntes det Waller vara billigt att, på sätt då skedde, tillåta avdrag för de å ett *annat* års inkomst belöande kommunala skatterna.

Den år 1910 införda avdragsrätten bibehölls i 1928 års förordning om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Endast ett förtydligande av tidigare bestämmelser skedde i det att avdraget uttryckligen angavs avse under beskattningsåret erlagda utskylder. I den nya förordningen inflöt därjämte ett mot bestämmelsen om avdragsrätt korresponderande stadgande, enligt vilket till skattepliktig inkomst vore att hänföra intäkt genom restitution av allmänna skatter, för vilka avdrag tidigare åtnjutits.

1936 års skattekommitté, som i sitt betänkande (SOU 1937: 42) till behandling upptog frågan om avdragsrätt vid statsbeskattningen för erlagda kronoutskylder, men därvid ur i betänkandet angivna synpunkter fann övervägande skäl tala mot införande av en sådan rätt, framhöll, att andra synpunkter finge anläggas på frågan om det avdrag, som vid beräkningen av inkomst vid statsbeskattningen vore medgivet för kommunalutskylder. Nämda avdragsrätt sammanhänge nämligen därmed att kommunalskatterna vore olika stora i olika kommuner. Den omständigheten, att den skattskyldige i en kommun med höga skatter i förhållande till sin verkliga inkomst (d. v. s. utan avdrag för utskylder) för visst år erhöle lägre statsskatt än i en kommun med låga skatter, hade följaktligen en skatteutjämning verkan.

Förslag om upphävande av avdragsrätten för kommunala utskylder framlades av dåvarande skattedirektören Sandström i det av honom år 1941 avgivna betänkandet med allmänna riktlinjer för åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder (SOU 1941: 5). I detta betänkande, som syftade till införande av skattebetalning vid inkomstkällan, riktades uppmärksamheten på olika i skattelagstiftningen förekommande regler, som försvårade en förhandsberäkning under inkomståret av den slutliga skatten. I detta sammanhang upptogs till behandling även det vid den statliga taxeringen medgivna utskyldsavdraget. Sandström uttalade därvid som sin uppfattning, att det huvudsakliga skälet för gällande avdragsrätt, nämligen det kommunala skattetryckets ojämnhet, förlorat i styrka, sedan statsmakterna på andra vägar inskridit i skatteutjämning syfte, framförallt genom tilldelande av statsunderstöd åt synnerligen skattetyngda landskommuner. Vidare visades i betänkandet en del exempel på det rådande avdragssystemets verkningar, som talade för avdragsrättens avskaffande. Ytterligare framhölls med skarpa myndigheternas svårigheter att effektivt kontrollera riktigheten av de i deklARATIONERNA gjorda utskyldsavdragen, vilka ofta utfördes felaktigt.

I de yttranden över betänkandet, som avgavs av bland annat länsstyrelserna, vitsordades från flera håll, att utskyldsavdragen ofta var behäftade med felaktigheter samt att en tillfredsställande kontroll sällan medhanns under taxeringsarbetet. Yttrandena gick emellertid med få undantag i avstyrkande riktning med hänvisning till utskyldsavdragets syfte att bereda skattelindring åt sådana skattskyldiga, som drabbades av särskilt höga kommunalutskylder.

I anledning av den kritik, som sålunda framkommit emot avskaffande av utskyldsavdraget, ansåg sig 1944 års uppberedsberedning (SOU 1945: 27) icke

böra framlägga förslag härom. Det sedermera med 1945 års uppbördsförordning införda källskattsystemet föranledde emellertid en viss teknisk omläggning av avdragsrätten.

Gällande bestämmelser

Enligt gällande bestämmelser får avdrag för utskylder ske endast vid taxeringen till statlig inkomstskatt. Avdragsrätten omfattar endast skatt, som skall erläggas till kommun eller kommunal samfällighet. Vid varje års taxering får i princip avdragas skatter, upptagna å den eller de debetsedlar, som den skattskyldige erhållit under föregående år. Sålunda får avdragas dels skatt enligt debetsedlar å slutlig skatt och fastighetsskatt enligt föregående års taxering dels ock skatt enligt debetsedel å tillkommande skatt, där sådan debetsedel tillställts den skattskyldige under föregående år.

För belysande av avdragsreglerna må såsom exempel anföras, att en skattskyldig i 1954 års deklaration ägt avdraga kommunala utskylder som upptagits

1) å den debetsedel å slutlig skatt på grund av 1953 års taxering, som skolat tillställas honom i slutet av år 1953,

2) — om han är fastighetsägare — å den debetsedel å fastighetsskatt, som skolat tillställas honom i augusti år 1953, samt

3) å debetsedel å tillkommande skatt, som kan ha tillställts honom under år 1953 (sådan debetsedel har utfärdats, om 1952 eller tidigare års taxeringar höjts efter det 1952 års debetsedlar å slutlig skatt utfärdats eller 1953 års taxering höjts efter det debetsedlar å slutlig skatt utfärdats).

Avdragsrätten för kommunala utskylder hänför sig sålunda alltid till inkomst, som ligger i regel två men ibland mer än två år före det, då avdraget sker.

Eftersom avdragsrätten gäller debiterade utskylder, får avdrag åtnjutas även om utskylderna icke erlägges. Å andra sidan skall skatt, för vilken skattskyldig åtnjuter avdrag, beskattas såsom inkomst för den skattskyldige, om den avkortas eller avskrivs. Avdragen skatt, som restitueras, skall jämväl taxeras såsom inkomst.

Med nuvarande bestämmelser förenade olägenheter

Av vad som anförts i tidigare sammanhang framgår, att utskyldsavdraget komplicerar deklarations- och taxeringsförfarandet.

Till en början föreligger sålunda ofta svårigheter för de skattskyldiga att vid upprättande av självdeklarationen riktigt ange de utskylder för vilka avdragsrätt föreligger. Visserligen är dessa upptagna å debetsedeln avseende slutlig skatt men det är icke alltid den skattskyldige har debetsedeln till hands, då han skall

ifylla deklarationen. Den kan vara förkommen eller den kan vara överlämnad till arbetsgivaren för verkställande av avdrag för kvarstående skatt. I sådana fall uppgives i deklarationen ofta ett ungefärligt belopp. Det händer också, att den skattskyldige underlåter att överhuvudtaget ifylla den rad i självdeklarationen, som avser utskyldsavdraget. Men även där debetsedeln är tillgänglig vid upprättandet av självdeklarationen kan den skattskyldige taga miste och felaktigt avdraga exempelvis hela den slutliga skatten eller den kvarstående skatten. Förväxling kan också ske med under beskattningsåret inbetald preliminär skatt.

Nu angivna omständigheter föranleder till att i självdeklarationerna i betydande utsträckning förekommer felaktigheter i fråga om utskyldsavdraget. Dessa blir långt ifrån alltid rättade vid den hos beskattningsnämnderna verkställda granskningen av deklarationerna. För en noggrann kontroll av yrkat avdrags riktighet skulle erfordras att vederbörande granskare antingen infordrade slutdebetsedeln från den skattskyldige eller inhämtade uppgift från vederbörande myndighet. En sådan kontroll av varje utskyldsavdrag torde emellertid icke medhinnas under taxeringsarbetet. På många håll torde kontroll endast ske stickprovvis och genom att jämföra avdraget med den i föregående års deklaration uppgivna inkomsten.

Såsom tidigare framhållits skall enligt uppbördsförordningen den för löntagare avsedda källskatten — preliminär A-skatt — beräknas efter årligen fastställda tabeller. Vad angår den statliga inkomstskatten skall tabellerna grundas på bland annat den förutsättningen, att den skattskyldige medgives avdrag för kommunala utskylder med belopp, motsvarande de utskylder, som enligt tabellerna skall ingå i den preliminära skatten. För beräkning av dessa utskylder skall ligga till grund den utdebitering, som i vederbörande kommun bestämts för inkomståret. Medan sålunda vid preliminärskatten avdrag beräknas med hänsyn till de å inkomsten under inkomståret — beskattningsåret — belöpande kommunalutskylderna, medgives däremot vid den på grund av taxeringen verkställda beräkningen avdrag för den kommunalskatt, som hänför sig till inkomsten året dessförinnan.

Såsom framhållits av 1949 års uppbördsakkunniga i deras första betänkande (SOU 1950: 7) medför ovannämnda förhållande, att vid stigande inkomst skatttabellerna upptager ett för högt kommunalskatteavdrag. Härigenom blir den preliminära skatten för låg, vilket medför att kvarstående skatt måste uttagas. Detta får särskilt ogynnsamma verkningar beträffande skattskyldiga, som för första gången inträder i förvärvslivet. Enahanda resultat uppkommer vid flyttning till kommun med högre kommunal utdebitering än i den tidigare kommunen. Å andra sidan blir tabellskatten för hög om inkomsterna minskar från det ena året till det andra eller om flyttning sker till kommun med lägre kommunal utdebitering än i den tidigare.

Det ovan berörda förhållandet, att enligt nuvarande bestämmelser avdrag vid statsskattetaxeringen normalt medgives icke för den kommunalskatt, som belöper å beskattningsårets inkomst utan för den kommunalskatt, som hänför sig till

året före beskattningsåret, medför även andra olägenheter än dem, som direkt sammanhänger med uppborðsförfarandet. Vid jämn inkomst och oförändrad utdebitering är det utan betydelse om avdrag medgives för det ena eller andra årets kommunalskatt. Avviker däremot inkomsten under året närmast före beskattningsåret mera avsevärt från beskattningsårets inkomst blir utskyldsavdraget oproportionerligt i förhållande till denna senare inkomst, vilket i inkomstlägen, där skatten är progressiv, får mindre tillfredsställande verkningar. Dessa framträder med särskild tydlighet i sådana fall, där skattskyldig icke haft någon inkomst alls under året före beskattningsåret. Orsaken härtill kan exempelvis vara den, att den skattskyldige först under beskattningsåret inträtt i förvärvslivet. Nu avsedd skattskyldig drabbas av en i förhållande till skattskyldiga med jämnare inkomstförhållanden högre beskattning, vilken till följd av stats-skattens progressivitet i regel icke utjämnas genom lindrigare beskattning något senare år.

De sakkunnigas förslag

Av i det föregående angivna skäl har de sakkunniga ansett sig böra till behandling upptaga frågan om bibehållande i dess nuvarande utformning av rätten att vid taxeringen till statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för kommunala utskylder. Härvid har de sakkunniga fäst huvudsaklig vikt vid de erinringar, som enligt lämnad redogörelse kan framställas mot utskyldsavdraget ur de synpunkter, som sammanhänger med taxerings- och uppborðsförfarandet. Enligt vad de sakkunniga kunnat finna utgör nuvarande bestämmelser om utskyldsavdraget ett avsevärt hinder såväl för ett förenklat deklarations- och taxeringsförfarande som för uppnående av överensstämmelse mellan den preliminära och slutliga skatten. Det sistnämnda har särskilt avseende å det stora flertalet skattskyldiga, som har att erlægga preliminär A-skatt.

De sakkunniga har övertvägt olika möjligheter att lösa förevarande fråga.

Den ur förenklingssynpunkt radikalaste lösningen skulle givetvis vara att helt avskaffa utskyldsavdraget. Därvid skulle — för att utskyldsavdragets slopande i princip icke skulle innebära någon skatteskärpning — skatteskalorna för den statliga inkomstskatten omarbetas med utgångspunkt från den genomsnittliga kommunala utdebiteringen i riket. Detta borde ske på sådant sätt, att den statliga inkomstskatten gäve samma utbyte som för närvarande. De sakkunniga vill emellertid erinra om att, då avdragsrätten infördes, detta motiverades med att därigenom skulle undanröjas de orättvisor, som föranleddes av ojämnheter i den kommunala beskattningen. Under den tid, som förflutit efter det avdragsrätten infördes i samband med 1910 års skattelagstiftning, har åtskilliga åtgärder vidtagits i syfte att utjämna det kommunala skattetrycket. Såsom framgår av nedanstående sammanställning föreligger emellertid alltjämt en avsevärd olikhet i fråga om storleken av den kommunala utdebiteringen.

*Kommunområden i riket fördelade å dyrorter och efter storleken
av kommunal utdebitering¹⁾ enligt beslut år 1953.*

Utdebitering per skattekrona (avjämnad till hela krontal)

Orts- grupp	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Summa omr.
II	1	13	166	440	408	205	63	14	3	—	—	—	—	1.313
III	1	3	37	144	288	323	199	107	23	8	—	—	—	1.133
IV	—	1	5	13	12	14	29	58	30	19	7	—	1	189
V	—	—	2	2	3	2	11	23	18	17	11	4	—	93
S:a områden	2	17	210	599	711	544	302	202	74	44	18	4	1	2.728

¹⁾ Innefattar utdebitering av allmän kommunalskatt (inkl. församlingsavgift och municipalskatt), landstingsmedel och tingshusmedel.

Med hänsyn till vad ovan anförts anser de sakkunniga det tveksamt om man för närvarande helt kan bortse från variationerna i den kommunala utdebiteringen vid uttagande av den statliga inkomstskatten. Ehuru utskyldsavdragets avskaffande på det sätt som ovan antytts skulle leda till den största förenklingen och därför — i den mån utvecklingen av den kommunala beskattningen kan finnas det medgiva — bör betraktas såsom ett eftersträfvansvärt framtidsmål, synes det för närvarande lämpligast att söka utfinna en annan metod, varigenom de med nuvarande bestämmelser förenade olägenheterna i görligaste mån elimineras.

På nya avdragsregler bör uppställas krav på enkelhet i tillämpningen. Vidare bör reglerna utformas så, att avdraget kommer att avse beskattningsårets inkomst och icke som nu inkomsten under året före beskattningsåret.

Såvitt de sakkunniga kunnat finna saknas möjligheter att vidtaga förenklingar av något värde, om man skall bibehålla nuvarande eller något detta liknande system för medgivande av avdrag för erlagda eller debiterade kommunala utskylder. Önskemålet om hänsynstagande vid den statliga inkomsttaxeringen till att inkomsten jämväl är — på olika sätt i olika kommuner — kommunalt beskattad skulle emellertid i stället kunna tillgodoses genom att det nuvarande utskyldsavdraget slopas men att den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten vid beräkning av den beskattningsbara inkomsten minskas förutom med ortsavdrag och, i förekommande fall, avdrag för nedsatt skatteförmåga med ytterligare ett belopp, som ersätter utskyldsavdraget. Beräkning av beskattningsbar inkomst skulle därvid tillgå så, att taxerad inkomst minskades med ortsavdrag, varefter återstoden reducerades med ett procenttal, motsvarande den till närmaste hela krontal avjämnade kommunala utdebiteringen samt, i förekommande fall, med avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Metoden för den ifrågasatta beräkningen belyses i vad avser fysisk person av följande exempel:

En gift skattskyldig, som bor i ortsgrupp V, har en taxerad inkomst — vid vars beräkning utskyldsavdrag icke skolat göras — å 10.000 kronor. Avdrag för nedsatt skatteförmåga ifrågakommer ej. Den kommunala utdebitering, efter vilken preliminär skatt uttagits under beskattningsåret, utgör sammanlagt 12 kronor per skattekrone.

Taxerad inkomst	10.000
Avgår ortsavdrag	4.000
	6.000
Reduktion motsvarande utskyldsavdrag	720
Beskattningsbar inkomst	5.280

Beräkningen av beskattningsbar inkomst skulle ske enligt tabell, som för viss taxerad inkomst utvisade den beskattningsbara inkomsten. Särskild tabell skulle erfordras för varje ortsgrupp och förekommande till helt krontal avjämnad kommunal utdebitering.

Under förutsättning, att skattskyldig taxerades statligt och kommunalt för hela sin inkomst i en och samma kommun samt att inkomster och avdrag överensstämde vid den statliga och kommunala taxeringen, skulle en sådan anordning medföra praktiskt taget samma resultat som utskyldsavdraget i dess nuvarande utformning. Emellertid förekommer i detta hänseende vissa differenser, som medför, att det ifrågasatta systemet i åtskilliga fall icke ger helt samma resultat som det nuvarande.

De omständigheter, som vanligen föranleder en bristande överensstämmelse mellan den statliga och den kommunala taxeringen och beskattningen, återgives i nedanstående sammanställning:

1) De kommunala och statliga ortsavdragen är bestämda till olika belopp. Vidare kan, där inkomsten hänför sig till annan kommun än hemortskommunen, förekomma att ortsavdraget icke kan utnyttjas vid den kommunala men väl vid den statliga taxeringen. Slutligen kan avdrag för nedsatt skatteförmåga medgivas med skilda belopp vid de båda taxeringarna.

2) I sådana fall, där inkomst skall kommunalt beskattas i annan kommun än hemortskommunen, beräknas kommunalskatten efter den utdebitering som fastställts i förstnämnda kommun. Denna kan mer eller mindre avvika från utdebiteringen i hemortskommunen.

3) Vid den kommunala taxeringen medgives avdrag för underskott i förvärvskälla endast i den kommun, där inkomst av förvärvskällan skall beskattas. Motsvarande begränsning gäller däremot icke vid den statliga taxeringen.

4) Gift kvinnas s. k. förvärvsavdrag kan utgå med olika belopp vid den kommunala och den statliga taxeringen. (46 § 3 mom. kommunalskattelagen och 4 § 2 mom. första stycket förordningen om statlig inkomstskatt.) Den enligt

4 § 2 mom. andra stycket gift man medgivna avdragsrätten för hustru, som utfört arbete i viss förvärvskälla, har ingen motsvarighet vid taxeringen till kommunal inkomstskatt.

5) Enligt den vid 1953 års riksdag beslutade omläggningen av fastighetsbeskattningen, vilken skall tillämpas från och med 1956 års taxering, skall vid beräkning av den till kommunal inkomstskatt taxerade inkomsten tillägg ske för s. k. garantibelopp, utgörande fyra procent av taxeringsvärdet å skattskyldig tillhörig fastighet. I den mån garantibeloppet överstiger inkomsten av fastigheten blir den kommunala inkomsttaxeringen högre än den statliga inkomsttaxeringen, vid vilken garantibesättning icke förekommer.

Ovan angivna förhållanden medför att resultatet av ett vid bestämmande av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten på ovan angivet sätt beräknat avdrag för vad som motsvarar de kommunala skatterna mer eller mindre kommer att avvika från de resultat, som erhålles genom avdrag för kommunala utskylder enligt nuvarande bestämmelser. Det må emellertid framhållas, att jämväl det nuvarande systemet är behäftat med brister och att frågan om huruvida och på vad sätt hänsyn vid den statliga beskattningen skall tagas till att inkomsten jämväl är kommunalt beskattad i sista hand är en bedömningsfråga. Den omständigheten att det föreslagna systemet i vissa fall ger något olika resultat utgör därför i och för sig icke anledning att tillerkänna de nuvarande reglerna företräde.

För det stora flertalet skattskyldiga skulle avvikelserna inskränka sig till den bristande överensstämmelsen mellan de statliga och kommunala ortsavdragen. Detta missförhållande skulle emellertid kunna elimineras genom en korrigerig av de statliga ortsavdragen. Höjes dessa för gift skattskyldig med 200 kronor, för skattskyldig, som avses i 8 § 1 mom. fjärde stycket förordningen om statlig inkomstskatt med 150 kronor och för annan skattskyldig med 100 kronor, skulle ifrågasatt anordning lämna i huvudsak samma resultat som nuvarande avdrags-system. I vad mån efter en sådan höjning av de statliga ortsavdragen den statliga skattebelastningen alltjämt skulle i nu ifrågavarande avseende avvika från den nuvarande framgår av en i bilaga till betänkandet intagen redogörelse.

Av skäl, som framgår av vad som ovan anförts under punkt 5), skulle inom det föreslagna systemet icke kunna inrymmas avdragsrätt för den effektiva fastighetsskatten, d. v. s. den kommunalskatt, som utgår på grund av att inkomst av fastighet icke uppgår till fyra procent av den fastigheten åsatta taxeringsvärdet. Eftersom den effektiva fastighetsskatten är avsedd att vara en objektskatt å fast egendom, föreligger i och för sig icke egentliga skäl, varför den effektiva fastighetsskatten skulle vara avdragsgill vid inkomsttaxeringen. Vidare kan erinras om att enligt proposition nr 186 till 1953 års riksdag och det vid samma års riksdag av bevillningsutskottet avgivna betänkandet nr 49 enighet synes råda om att den kommunala fastighetsbeskattningen bör så småningom avvecklas. Som ett led i denna avveckling beslöts vid ovannämnda riksdag en sänkning från 5 till 4 av det repartitionstal, som ligger till grund för fastighetsskattens

beräkning. Detta beslut innebar för fastighetsägarna en icke oväsentlig lättnad i den kommunala beskattningen. Anses fastighetsägarna det oaktat böra kompenseras för den skärpning i den statliga beskattningen, som skulle följa av ett avskaffande av nuvarande rätt till avdrag för den del av de kommunala skatterna, som motsvarar den effektiva fastighetsskatten, föreligger möjligheten att — samtidigt som därmed tages ännu ett steg i avvecklingen av fastighetsbeskattningen — genomföra ytterligare någon sänkning av repartitionstalet.

Vad angår de övriga omständigheter, som enligt ovan lämnad redogörelse skulle komma att vid ifrågasatt omläggning av utskyldsavdraget föranleda vissa förändringar i den statliga beskattningen, anser de sakkunniga dessa icke vara av den betydelse, att de bör utgöra hinder för en eftersträvd förenkling i deklara-tions- och taxeringsförfarandet eller för att i uppbördshänseende uppnå en bättre överensstämmelse mellan den preliminära och slutliga skatten.

I ett avseende innebär den föreslagna metoden en förbättring, eftersom avdraget skulle hänföra sig till den inkomst, som taxeras, och icke såsom nu till ett tidigare års inkomst. För närvarande kan det inträffa, att en person icke kan utnyttja sitt utskyldsavdrag på grund av att han icke har tillräcklig inkomst under det år, då debetsedel upptagande kommunala utskylder erhålles.

De sakkunniga föreslår sålunda att det nuvarande vid den statliga inkomst-taxeringen medgivna avdraget för kommunala utskylder, som debiterats på grund av taxering under beskattningsåret eller varå den skattskyldige eljest under sistnämnda år erhållit debetsedel, utbytes mot ett på ovan angivet sätt utformat avdrag vid beräkning av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten.

Enligt 19 § lagen om folkpensionering utgår folkpensionsavgiften med 1,8 procent av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten. Då de sakkunnigas förslag i visst avseende innebär ändring i grunderna för beräkning av den taxerade inkomsten, torde, om förslaget genomföres, böra övervägas i vad mån detta bör medföra ändring av ovannämnda procentsats.

Storleken av en persons till statlig inkomstskatt taxerade inkomst är vidare av betydelse för rätten att åtnjuta vissa statsbidrag av social natur. Därest utskyldsavdraget omlägges på sätt de sakkunniga föreslagit, bör jämväl prövas, i vad mån ändringar i berörda bestämmelser är erforderliga.

VII. Avdraget för försäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter

Tillkomsten av avdragsrätten

Rätt till avdrag för försäkringspremier vid den statliga beskattningen infördes i samband med 1910 års skattelagstiftning. I proposition till nämnda års riksdag med förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt (nr 88), var föreslogs en sådan avdragsrätt, framhöll departementschefen, att ett avdrag för försäkringspremier i viss mån borde bli en sporre till sparsamhet och vore ägnat att i vissa avseenden utjämna skiljaktigheter i skattskyldigheten mindre inkomsttagare emellan. Avdraget, ehuru tillförsäkrat en var skattskyldig intill ett belopp av 200 kronor, innebure dock framför allt ett medgivande åt den, som i avsaknad av annan inkomst än av eget arbete sökte trygga familjens ekonomi i händelse av dödsfall, sjukdomsfall, olycksfall m. m.

Genom beslut vid 1920 års riksdag infördes avdragsrätt för försäkringspremier jämväl vid den kommunala beskattningen.

1921 års kommunalskattekommitté upptog i sitt betänkande (SOU 1924: 53) förslag till ett allmänt försäkringsavdrag å 100 kronor, som dock skulle få åtnjutas endast om premiernas sammanlagda årliga belopp icke översteg 100 kronor. Fyra ledamöter av kommittén reserverade sig häremot och förordade bibehållande av gällande 200-kronorsavdrag.

I proposition (nr 102) till 1927 års riksdag med förslag till kommunalskattelag m. m. anförde departementschefen i fråga om försäkringsavdraget: "I flera av de avgivna yttrandena har avdragets borttagande föreslagits. Med beaktande härav och med hänsyn till den omläggning av försäkringsanstalters och försäkringstagares beskattning, som jag föreslår, och som medför, att avdraget för vissa försäkringspremier medgives till fullo, har jag ansett detta allmänna, utslutande av sociala skäl betingade avdrag för försäkringspremier kunna begränsas till 100 kronor. Detta belopp synes vara för sitt ändamål fullt tillräckligt, särskilt som de mindre inkomsttagarna i regel icke torde hava försäkringar med högre årliga premier än 100 kronor. Den av kommittén föreslagna bestämmelsen att icke medgiva något avdrag alls, då de under året erlagda premierna överstigit 100 kronor, har icke upptagits, då nämnda regel synes mig irrationell och ledande till obilliga resultat."

Första särskilda utskottet vid 1927 års riksdag, det s. k. kommunalskatteutskottet, förordade i sitt utlåtande (nr 1), att avdraget borde bibehållas vid 200 kronor, trots att avgifter för vissa försäkringar, som enligt gällande bestämmelser inginge i 200-kronorsavdraget, enligt förslaget i propositionen finge till fullo avräknas.

I 1928 års proposition med omarbetat förslag till kommunalskattelag m. m. (nr 213) biträdde departementschefen denna utskottets uppfattning och riksdagens beslut avfattades i enlighet därmed.

I det tidigare omnämnda år 1941 avlämnade betänkandet med allmänna riktlinjer för åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder (SOU 1941: 5) föreslog utredningsmannen, att det allmänna avdraget för försäkringspremier skulle avskaffas. Som motivering till förslaget anfördes bl. a., att avdraget ur social synpunkt i stort sett förlorat sin betydelse och att man genom att avskaffa detta och andra avdrag skulle komma att uppnå bättre överensstämmelse mellan netto- och bruttointkomst.

Förslaget mötte i denna del kritik under remissbehandlingen, enär avdraget fortfarande ansågs motiverat av sociala skäl, och föranledde icke heller någon lagstiftningsåtgärd i samband med genomförandet av 1945 års uppborndsreform.

Försäkringsavdraget upptogs ånyo till behandling i det av 1944 års skattekommitté avgivna betänkandet med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattning av livförsäkringsanstalter och livförsäkringstagare m. m. (SOU 1948: 22). Däri föreslogs, att försäkringsavdraget skulle höjas till 300 kronor med hänsyn till att kommitténs förslag till utformning av räntebeskattningen medförde en viss minskning av förmånerna i beskattningshänseende.

Departementschefen ansåg sig emellertid i proposition till 1950 års riksdag (nr 93) icke böra föreslå någon höjning av försäkringsavdraget. Departementschefen anförde i samband härmed, att vid en blivande allmän revision av skattelagstiftningen borde övervägas i vad mån ytterligare förenklingar kunde genomföras i fråga om beskattningen av livförsäkringsanstalter och livförsäkringstagare. Vid en dylik revision borde bl. a. prövas frågan om avskaffande av 200-kronorsavdraget.

I de likalydande motionerna I: 59 och II: 62 samt de likalydande motionerna I: 238 och II: 287 vid 1950 års riksdag yrkades en höjning av försäkringsavdraget för äkta makar till 400 kronor. I de båda sistnämnda motionerna yrkades jämväl en höjning av avdraget för ensamstående till 300 kronor.

I sitt betänkande (nr 49), som bifölls av riksdagen, tillstyrkte bevillningsutskottet ovannämnda yrkanden, såvitt avsåg äkta makar, och anförde därvid: "Utskottet finner i likhet med motionärerna skäl tala för en höjning av maximi-beloppet för ifrågavarande avdrag beträffande äkta makar. Detta innebär dock icke, att utskottet tagit ställning mot den av departementschefen anförda motiveringen för bibehållande av nuvarande gräns. Därest det vid en senare omläggning av avdragsrätten i allmänhet befinnes lämpligt att helt borttaga rätten till

sådant avdrag, varom nu är fråga, bör den nu föreslagna höjningen icke utgöra hinder härför.”

Socialförsäkringsutredningen berörde i sitt betänkande rörande sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring (SOU 1952: 39) frågan om avdragsrätt vid beskattningen för avgifterna till den allmänna sjukförsäkringen. Utredningen förklarade därvid, att den utginge ifrån att berörda avgifter i sin helhet skulle vara avdragsgilla.

Ifrågåvarande spörsmål upptogs därefter till behandling i en inom finansdepartementets rättsavdelning år 1953 upprättad promemoria angående vissa beskattningsfrågor, aktualiserade av sjukförsäkringsreformen. I promemorian anfördes därom bl. a. följande: ”Som 46 § kommunalskattelagen är utformad, skulle avgift till den allmänna sjukförsäkringen — liksom f. n. avgift till sjuk-kassa — bli avdragsgill i den mån den rymmes inom försäkringsavdraget. Den främsta anledningen till att detta avdrag infördes, lär ha varit att man på detta sätt velat uppmuntra de skattskyldiga att skaffa sig försäkringsskydd vid sjukdom eller dödsfall. Om man ser enbart till detta syfte saknas anledning att låta avgiften till den obligatoriska sjukförsäkringen bli avdragsgill ens inom ramen för försäkringsavdraget. Med hänsyn till att en så beskuren avdragsrätt skulle medföra en skattehöjning för dem, som nu ånjuter avdrag för avgift till erkänd sjuk-kassa, talar vissa skäl för att den nuvarande avdragsrätten inom försäkringsavdragets ram tills vidare behålles. Då uppkommer emellertid spörsmålet, om ramen för försäkringsavdraget bör vidgas. Om så ej sker, kommer möjligheterna att utnyttja avdraget för andra premier och avgifter att minska avsevärt. Huruvida försäkringsavdraget kommer att behållas i framtiden är emellertid som förut framhållits i viss mån ovisst. 1950 års skattelagssakkunnigas undersökningar av frågan torde bli klara inom en relativt snar framtid. Under sådana förhållanden synes det icke lämpligt att nu vidtaga vare sig någon allmän höjning av maximibeloppen för försäkringsavdraget eller en sådan ändring av 46 § kommunalskattelagen, att den obligatoriska sjukförsäkringsavgiften icke blir hänförlig till sådana avgifter, för vilka avdrag må åtnjutas inom försäkringsavdragets ram. Dessa frågor synes i stället böra närmare övervägas sedan 1950 års skattelagssakkunnigas utredning föreligger.”

I proposition (nr 64) till 1954 års riksdag förklarade sig departementschefen biträda det i promemorian framlagda förslaget.

Med anledning av propositionen yrkades i likalydande motionerna I: 399 och II: 511, att försäkringsavdraget måtte höjas till 300 kronor för ensamstående och 550 kronor för äkta makar, och i de likalydande motionerna I: 398 och II: 513 samt i motion II: 510 yrkades en höjning av försäkringsavdraget för ensamstående till 300 kronor och för äkta makar till 600 kronor. I de likalydande motionerna I: 400 och II: 512 hemställde motionärerna, att avgiften till såväl den obligatoriska som den frivilliga sjukförsäkringen skulle liksom folkpensionsavgiften bli avdragsgill i dess helhet utanför ramen för försäkringsavdraget.

Riksdagen beslöt emellertid i enlighet med det i propositionen framlagda förslaget.

Förmåner och avgifter enligt lagen om allmän sjukförsäkring

Lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring träder i kraft den 1 januari 1955.

Sjukförsäkringen handhaves av allmänna sjukkassor och är dels obligatorisk och dels frivillig.

Varje i riket bosatt svensk medborgare, som uppnått 16 års ålder, liksom i riket bosatt och mantalsskriven utlänning skall med vissa undantag vara medlem i allmän sjukkassa.

Den obligatoriska sjukförsäkringen omfattar en sjukvårdsförsäkring och en sjukpenningförsäkring, den senare i form av försäkring för grundsjukpenning och tilläggssjukpenning.

Samtliga sjukkassememlemmar och deras barn under 16 år är sjukvårdsförsäkrade. Sjukvårdsförsäkringen omfattar ersättning för läkar- och sjukhusvård, resor till och från läkare och till sjukhus samt efter vederbörande sjukkassas beslut ersättning för sjukgymnastik, bad, massage m. m.

Sjukkassememlem, vilkens årsinkomst av förvärvsarbete uppgår till minst 1.200 kronor, är berättigad till en grundsjukpenning av tre kronor om dagen (sjukpenningklass 1). Detsamma gäller gift kvinna utan förvärvsarbete, som sammanlever med mannen, och till vilken icke utgår folkpension. Till grundsjukpenningen utgår barntillägg för den, som är försörjningspliktig för barn under 16 år.

Om sjukkassememlems årsinkomst av tjänst uppgår till minst 1.800 kronor tillförsäkras han utöver grundsjukpenningen en tilläggssjukpenning, som fastställs i förhållande till storleken av årsinkomsten av tjänst, dock högst 17 kronor om dagen (sjukpenningklasserna 2—13).

Under tid, då sjukpenningförsäkrad memlem åtnjuter sjukhusvård, ersättes sjukpenningen av hempenning, som är lägre än sjukpenningen.

Inom den obligatoriska sjukpenningförsäkringen gäller en karenstid av tre dagar.

Både i fråga om ersättningen för sjukhusvård och för sjukpenningförsäkringen gäller en sjukhjälpstid av högst 730 dagar. För folkpensionärer är dock motsvarande tid högst 90 dagar.

Den frivilliga sjukförsäkringen, som endast omfattar sjukpenningförsäkring, är avsedd dels för den, vars inkomst helt eller delvis härrör av annat förvärvsarbete än tjänst, dels för obligatoriskt sjukpenningförsäkrad hustru, som sammanlever med mannen, och dels för vissa studerande. Inträde i den frivilliga försäkringen kan som regel endast meddelas, om medlemmen har god hälsa och ej fyllt 55 år. Sjukhjälpstiden är densamma som vid den obligatoriska försäkringen.

Beträffande obligatoriskt sjukpenningförsäkrad hustru och studerande är försäkringen begränsad, så att den sammanlagda sjukpenningen på grund av obligatorisk och frivillig försäkring icke får överstiga 6 kronor om dagen. För annan får tilläggssjukpenningen högst uppgå till så stort belopp, att den, tillsammans med tilläggssjukpenningen på grund av den obligatoriska försäkringen, utgör det belopp vartill den obligatoriska tilläggssjukpenningen skulle ha uppgått, om hela inkomsten varit av tjänst.

För studerande gäller en karenstid av 18 dagar. För andra medges valrätt mellan olika karenstider, 3, 18, 33 eller 93 dagar.

Enligt lag den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp äger kvinna, som är försäkrad jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring, vid havandeskap och barns-börd rätt till moderskapshjälp i form av ersättning för förlossningsutgifter och moderskapspenning. I ekonomiskt avseende utgör moderskapsförsäkringen en del av den allmänna sjukförsäkringen.

Den allmänna sjukförsäkringen skall delvis finansieras genom avgifter från de försäkrade.

Avgifterna till den obligatoriska försäkringen avser dels sjukvårdsförsäkringen, dels försäkringen för grundsjukpenning jämte barntillägg och dels försäkringen för tilläggssjukpenning. Avgifterna uppbäres i samband med skatteuppbörden.

Enligt 33 § sjukförsäkringslagen skall avgift för sjukvårdsförsäkringen erläggas av medlem, vilkens till statlig inkomstskatt taxerade inkomst vid taxering året näst efter det år avgiften avser, bestämts till minst 1.200 kronor, och som icke uppbär folkpension.

Avgift för försäkringen för grundsjukpenning skall erläggas av medlem, som vid utgången av det år avgiften avser, är försäkrad för sådan sjukpenning och vilkens till statlig inkomstskatt taxerade inkomst vid taxering nästföljande år bestämts till minst 1.200 kronor.

Vad om medlems taxerade inkomst sägs, skall i fråga om gift skattskyldig gälla om makarnas sammanlagda taxerade inkomst. Överstiger den sammanlagda avgiften för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för grundsjukpenning två procent av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten året efter det, avgiften avser, skall avgiften nedsättas till två procent av nämnda inkomst. I fråga om äkta makar, som taxeras enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, skall därvid å vardera maken anses belöpa hälften av makarnas sammanlagda taxerade inkomst.

Avgift för försäkringen för tilläggssjukpenning skall erläggas av medlem, som är försäkrad för sådan sjukpenning.

Inom samma sjukkassa skall sjukförsäkringsavgifterna var för sig vara lika stora för samtliga avgiftspliktiga medlemmar samt beräknas i hela krontal. Därest sjukförsäkringsavgiften uppgår till lägre belopp än fem kronor, skall avgift icke påföras.

Enligt preliminära beräkningar kan årsavgiften till den obligatoriska sjukförsäkringen och moderskapsförsäkringen beräknas komma att genomsnittligt uppgå till nedan angivna belopp.

	Årsinkomst av tjänst uppgår till	men ej till	Avgift
Endast sjukvårdsförsäkring	—	—	24
Sjukpenningklass 1	—	1.800	52
2	1.800	2.400	60
3	2.400	3.000	67
4	3.000	3.600	72
5	3.600	4.200	79
6	4.200	5.000	84
7	5.000	5.800	92
8	5.800	6.800	97
9	6.800	8.400	109
10	8.400	10.200	121
11	10.200	12.000	133
12	12.000	14.000	146
13	14.000	—	158

Ovannämnda avgifter är beräknade efter nuvarande sjukvårdstaxa och förvaltningskostnader och hänsyn har icke tagits till sådana förmåner som sjukgymnastik, massage m. m., varom vederbörande sjukkasse kan besluta.

Avgifterna för den frivilliga sjukpenningförsäkringen erlägges direkt till sjukkassan och skall vara så avvägda, att de i förening med andra för sjukkaserverksamheten tillgängliga medel antages förslå till infriande av förfallna utfästelser och till erforderlig fondbildning. Avgifterna är beroende av medlemmens ålder, sjukpenningens storlek och karenstidens längd.

Avgiften för den frivilliga sjukförsäkringen, inberäknat den obligatoriska avgiften för sjukvårdsförsäkring och grundsjukpenning, beräknas till lägst 56 kronor och högst 371 kronor.

Gällande bestämmelser

Enligt 19 § kommunalskattelagen gäller bl. a., att till skattepliktig inkomst icke skall räknas ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av försäkring, som icke tagits i samband med inkomst av tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller annan livränta. Till skattepliktig inkomst räknas icke heller belopp, som till följd av

försäkringsfall eller återköp av försäkringen utgått på grund av kapitalförsäkring.

Genom lag den 7 maj 1954 (nr 204), som skall tillämpas fr. o. m. 1956 års taxering, har i ovannämnda paragraf införts ett nytt stadgande, enligt vilket även ersättning, som på grund av försäkring i allmän sjukkasse tillfallit den försäkrade, icke skall utgöra skattepliktig inkomst.

Jämlikt 46 § 2 mom. kommunalskattelagen äger skattskyldig i hemortskommunen åtnjuta avdrag för premier eller andra avgifter, som den skattskyldige erlagt för kapital-, arbetslöshets-, sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkasse för begravningshjälp. En förutsättning för avdragsrätten är, att försäkringarna äges av den skattskyldige, hans make eller omyndiga barn. Avdragsrätten är begränsad till högst 200 kronor för ensamstående och tillsammans högst 400 kronor för äkta makar. Har skattskyldig endast under en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdraget åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid.

Enligt ovannämnda lag den 7 maj 1954 (nr 204) är sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, avdragsgill, i den mån den rymmes inom ramen för försäkringsavdraget.

De sakkunnigas förslag

Rätt för skattskyldig att vid inkomsttaxeringen åtnjuta allmänt avdrag för vissa personliga försäkringspremier och försäkringsavgifter utgör ett avsteg från eljest i skattelagarna gällande principer i fråga om beskattning av försäkringstagare. Innebörden av dessa principer är att antingen medges avdrag för erlagda försäkringspremier och beskattas utfallande försäkringsbelopp eller också vägras avdrag men föreligger helt eller delvis skattefrihet för det utfallande försäkringsbeloppet. Såsom framgår av redogörelsen för tillkomsten av ifrågavarande avdragsrätt motiverades avdragsrätten vid dess införande med att den skulle utgöra en sporre till sparsamhet och stimulera intresset att trygga familjens ekonomi i händelse av dödsfall, sjukdom, olycksfall m. m.

Ett av de alternativ, som de sakkunniga anser bör övervägas vid genomförande av en förenkling av taxerings- och uppborðsförfarandet, innefattar avskaffande av avdragsrätten för försäkringspremier och försäkringsavgifter. Till utjämnande av den skatteskärpning, som skulle bli en följd av avdragsrättens slopande, borde i så fall enligt de sakkunnigas mening genomföras en viss höjning av de statliga och kommunala ortsavdragen. Såsom framgår av vad som anförts i första avsnittet av betänkandet skulle nu angivna alternativ vara mest tillfredsställande ur förenklingsynpunkt. Besväret med ifyllande av självdeklaration skulle liksom taxeringsmyndigheternas kontrollarbete underlättas, varjämte beträffande skattskyldiga med preliminär A-skatt skulle ernås bättre överensstämmelse mellan den preliminära och slutliga skatten.

Då i tidigare sammanhang framförts tanken på slopande av avdraget för försäkringspremier har häremot framförts betänkligheter från skilda håll. De omständigheter, som föranlett dessa betänkligheter, torde icke ha undergått någon större förändring. De sakkunniga har med hänsyn härtill icke ansett sig böra föreslå den ur förenklingssynpunkt mest rationella lösningen av förevarande fråga — avdragets avskaffande. Särskilt för skattskyldiga, som vid tecknandet av försäkring räknat med möjligheten att vid taxeringen åtnjuta avdrag för de utgående premierna, torde en sådan lösning framstå som en orättvisa.

Med framhållande av att avdragets avskaffande givetvis skulle medföra den största förenklingen i taxerings- och uppbördsförfarandet, vill de sakkunniga emellertid i stället förorda införandet av ett schablonavdrag, till beloppet så bestämt, att det täcker utgifterna för premier och avgifter för flertalet skattskyldiga samtidigt som skattskyldiga med högre sådana avgifter äger att efter i självdeklarationen framställt yrkande komma i åtnjutande av ett till visst belopp maximerat högre avdrag. För att erhålla underlag till bedömning av till vilket belopp ett på angivet sätt utformat schablonavdrag lämpligen bör bestämmas, har de sakkunniga verkställt vissa undersökningar.

Uppgifter har sålunda inhämtats från länsstyrelserna i Östergötlands, Kristianstads och Kopparbergs läns angående den omfattning, vari avdrag för försäkringspremier och därmed likställda avgifter yrkats vid 1952 års taxering. Uppgifterna avser inom varje län tre taxeringsdistrikt av olika karaktär, nämligen ett stadsdistrikt samt på landet ett industri- och ett jordbruksdistrikt. Det införskaffade materialet är visserligen begränsat men torde ändock kunna i huvudsak anses representativt för landet i dess helhet. En sammanfattning av uppgifterna återgives i nedanstående sammanställning.

Län och taxeringsdistrikt	Antal avlämnade deklara- tioner	Antal skatt- skyl- diga, som yrkat avdrag	Kol. 2 i % av kol. 1	Summa yrkade avdrag Kr	Medel- tal av yrkade avdrag Kr	Medel- tal per skatt- skyldig Kr	Taxerings- distriktets karaktär
	1	2	3	4	5	6	
<i>Östergötlands län</i>							
Linköpings stads II ..	1.935	1.426	74	190.122	133	98	stadsdistrikt
Åtvidabergs köpings II	1.166	1.011	87	164.210	162	141	industridistrikt
Viby socken	561	423	75	38.911	92	69	jordbruksdistrikt
<i>Kristianstads län</i>							
Kristianstads stads II ..	1.160	861	74	130.038	151	112	stadsdistrikt
Bromölla köping	1.905	1.620	85	209.330	129	110	industridistrikt
Siby socken	875	536	61	73.394	137	84	jordbruksdistrikt
<i>Kopparbergs län</i>							
Falu stads I	2.470	1.952	79	260.508	133	105	stadsdistrikt
Grytnäs socken	2.074	1.506	73	209.437	139	101	industri- och jordbruksdistrikt
Boda socken	1.055	695	66	75.629	109	72	jordbruksdistrikt
S:a	13.201	10.030	76	1.351.579	135	102	

Såsom framgår av sammanställningen har 76 procent av antalet skattskyldiga i de undersökta taxeringsdistrikten yrkat avdrag för försäkringspremier. Medeltalet av yrkade avdrag utgör 135 kronor. Fördelas yrkade avdrag på samtliga skattskyldiga belöper på varje skattskyldig 102 kronor.

De av de skattskyldiga i ovannämnda taxeringsdistrikt yrkade avdragen fördelade efter avdragens storlek framgår av nedanstående sammanställning.

Län och taxeringsdistrikt	Antal skattskyldiga som yrkat avdrag										
	1-50	51-100	101-150	151-199	200	201-250	251-300	301-350	351-399	400	Summa
<i>Östergötlands län</i>											
Linköpings stads II ..	312	361	242	171	77	89	65	39	32	38	1.426
Åtvidabergs köpings II	150	190	173	152	69	86	69	36	40	46	1.011
Viby socken	179	97	66	25	12	19	12	5	4	4	423
<i>Kristianstads län</i>											
Kristianstads stads II	148	205	138	101	75	50	47	34	21	42	861
Bromölla köping	380	379	289	218	62	119	71	39	18	45	1.620
Stiby socken	158	110	65	49	35	24	35	20	13	27	536
<i>Kopparbergs län</i>											
Falu stads I	496	469	306	185	143	89	75	46	32	111	1.952
Grytnäs socken	337	320	220	204	58	145	117	58	23	24	1.506
Boda socken	217	182	119	67	24	35	21	10	11	9	695
S:a	2.377	2.313	1.618	1.172	555	656	512	287	194	346	10.030

De verkställda undersökningarna kan icke utan vidare läggas till grund för en bedömning av till vilka belopp schablonavdrag för försäkringspremier bör bestämmas med hänsyn till den skyldighet att erlægga sjukförsäkringsavgifter, som inträder i och med sjukförsäkringslagens ikraftträdande. Dessa avgifter blir enligt beslut vid 1954 års riksdag avdragsgilla inom ramen för försäkringsavdraget. Emellertid kan för närvarande några mera tillförlitliga beräkningar av hur sjukförsäkringsavgifterna kommer att påverka försäkringsavdraget icke göras. Dels är nämligen avgifternas belopp ännu ej fastställda och dels är deras inverkan på försäkringsavdraget beroende på i vilken omfattning dessa avgifter kommer att utgå i stället för de nuvarande sjukkasseavgifterna. I den mån sjukförsäkringsavgifterna träder i stället för sjukkasseavgifterna, ökar icke försäkringsavdragen. Så snart sjukförsäkringsavgifterna blir fastställda, kan i nämnda hänseende noggrannare beräkningar göras.

I avvaktan härpå har de sakkunniga låtit verkställa vissa approximativa beräkningar av det skattebortfall, som kan beräknas uppkomma vid ett schabloniserat försäkringsavdrag av olika storlek. Resultatet av dessa beräkningar framgår av följande sammanställning:

Schablonavdrag för		Skattebortfall i milj. kr.	
ensamstående	makar	för staten	för kommuner
100	200	10	9
150	300	25	22
200	400	45	40

För att icke skattebortfallet skall bli för stort och avdragets försäkringsfrämjande effekt minska alltför mycket, bör schablonavdragets belopp icke sättas för högt. Å andra sidan får det icke sättas så lågt, att dess värde ur förenklingssynpunkt äventyras. Såsom lämpliga belopp torde kunna ifrågakomma 150 eller 200 kronor för ensamstående samt 300 eller 400 kronor för makar. Med hänsyn till att sjukförsäkringsavgifterna ännu ej är fastställda, är det för närvarande vanskligt att beräkna, hur många skattskyldiga som skulle innefattas under schablonavdrag enligt dessa alternativ. För sin del vill de sakkunniga i avvaktan på besked om sjukförsäkringsavgifternas storlek och de beräkningar, som därefter kan göras, förorda, att schablonavdraget bestämmes till de lägre av de nämnda beloppen.

Försäkringsavdragens maximibelopp bör enligt de sakkunnigas mening bestämmas till 300 kronor för ensamstående och 600 kronor för gift skattskyldig.

VIII. Sammanställning av de föreslagna åtgärdernas verkningar

Av de föreslagna förenklingsåtgärderna är utskyldsavdragets omläggning så utformad, att den principiellt icke skall medföra någon ändring i skattebelastningen. Övriga åtgärder är däremot av beskaffenhet att medföra skattelindring för det stora flertalet därav berörda och i följd därav vissa inkomstbortfall för stat och kommun. I fråga om inkomstbortfallen bör beaktas, att åtgärderna berör ett mycket stort antal skattskyldiga och att även små skattelindringar därför stiger till icke oväsentliga belopp. Häremot får vägas det värde, man anser sig böra tillmäta förenklingen av deklara-tions- och taxeringsbestyret samt de ökade möjligheterna till ernående av överensstämmelse mellan preliminär skatt och slutlig skatt. Om åtgärderna genomföres, torde en särskild deklara-tionsblankett enligt förenklat formulär kunna fastställas för skattskyldiga med enkla inkomst- och beskattningsförhållanden.

En sammanställning av det beräknade antalet taxeringar, som påverkas av de olika åtgärderna, och därav följande skattebortfall lämnas här nedan.

Föreslagna åtgärder	Antal därav be- rörda taxeringar	Skattebortfall i milj kr.	
		för stat	för kommuner m. fl.
1) Schabloniserat avdrag för om- kostnader i förvärvskällan tjänst	3.000.000	35	31
2) Skattefrihet för vissa fastig- hetsinkomster	400.000	12	—
3) Skattefrihet för vissa kapital- inkomster	1.240.000	26	20
4) Skattefrihet för folkpensioner och upphävd avdragsrätt för folkpensionsavgifter	4.000.000	14	12
5) Schabloniserat utskyldsavdrag	4.000.000	—	—
6) Schablonavdrag för försäkrings- premier och sjukförsäkringsav- gifter	2.500.000	25	22
		112	85

IX. Speciell motivering

Angående skälen för de ändringar, som föreslagits i skatteförfattningarna, hänvisas till vad som anförts i kap. III—VII. Därutöver får de sakkuniga beträffande vissa delar av författningsförslagen anföra följande.

Kommunalskattelagen

De föreslagna bestämmelserna i 33 § 2 mom. *andra stycket* är föranledda av, att avdrag för underskott icke har ansetts böra ifrågakomma, om eller i den mån underskottet är att hänföra till tillämpningen av bestämmelserna i 33 § 2 mom. första stycket. I praktiken är det visserligen ytterst sällsynt, att underskott uppkommer vid beräkning av inkomst av tjänst, men stadgandet har ansetts erforderligt med hänsyn till att vissa skattskyldiga med huvudsaklig inkomst av annat slag än av tjänst har mindre arvoden e. d. och att en undantagslös tillämpning av schablonregeln därför skulle medföra uppkomsten av ett antal underskottsavdrag, vartill motsvarighet nu saknas. Detta skulle leda till komplicering av taxeringen.

Bestämmelserna i *punkt 1 av anvisningarna till 50 §* att folkpension och bidrag enligt lagen om bidrag till änkor och änklingar med barn skall medräknas i inkomsten vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga vid existensminimum har införts med anledning av förslaget om att folkpensionsförmåner och bidrag av ovannämnt slag skall vara undantagna från beskattning. Skatteförmågan påverkas av folkpensionen och hänsyn till denna bör därför tagas vid bestämning av avdrag för nedsatt skatteförmåga på samma sätt som gäller om icke skattepliktig del av livränta.

Förordningen om statlig inkomstskatt

Jämlikt lagen den 26 oktober 1951 (nr 691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan skall skattskyldig, å vilken lagen är tillämplig, endast erlägga sextio procent av de utskylder till den kyrkliga kommunen, som eljest bort utgå. I 9 § 2 mom. *första stycket* har därför föreslagits, att utskyldsavdraget för denna kategori skattskyldiga skall reduceras på motsvarande sätt.

Procenttalet för beräkning av det avdrag, som enligt förslaget skall ersätta det nuvarande utskyldsavdraget, har beträffande fysiska personer och oskifta

dödsbon av praktiska skäl föreslagits skola bestämmas med hänsyn till utdebiteringen i den kommun, där skattskyldig skall taxeras till statlig inkomstskatt. I de allra flesta fallen kommer avdraget med en sådan regel att hänföra sig till den utdebitering, som ligger till grund för den skattskyldiges kommunala utskylder. I vissa fall beskattas skattskyldiga av ifrågavarande kategori kommunalt för hela eller viss del av inkomsten i annan kommun än den, vars utdebitering enligt den föreslagna regeln skulle bli bestämmande för avdraget, men de differenser, som i detta hänseende uppkommer, synes vara av mindre betydelse.

Beträffande juridiska personer (utom dödsbon) däremot, som ofta till mycket avsevärda belopp beskattas kommunalt i annan kommun än där de skall taxeras till statlig inkomstskatt, skulle ifrågavarande regel kunna leda till att avdraget i jämförelsevis hög grad avvek från det verkliga kommunala utskyldsbeloppet. Det synes därför lämpligt att avdraget för de juridiska personerna bestämmas enligt särskild regel. Enligt förslaget skall avdraget beräknas på följande sätt. Om juridisk person för hela eller någon del av sin inkomst skall taxeras till kommunal inkomstskatt i annan kommun än där den skall taxeras till statlig inkomstskatt, uppdelas den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten i olika delar efter förhållandet mellan den juridiska personens i olika kommuner till kommunal inkomstskatt taxerade inkomster. Avdrag beräknas å varje sådan del med begagnande av det procenttal, som svarar mot den sammanlagda till hela krontal avjämnade kommunala utdebiteringen i vederbörande kommun. Den juridiska personens hela avdrag blir summan av de å de olika delarna beräknade avdragen. Det föreslagna beräkningssättet torde icke bli alltför tyngande för taxeringsarbetet med hänsyn till att antalet skattskyldiga, för vilka beräkningen blir aktuell, är jämförelsevis litet.

Den i 9 § 2 och 3 mom. omförmälda avjämnningen till närmaste hela krontal av det sammanlagda beloppet av den kommunala utdebiteringen bör ske på så sätt, att vid öretal över femtio avjämning sker till närmast högre krontal och vid annat öretal till närmast lägre krontal. Något uttryckligt stadgande därom har emellertid icke ansetts erforderligt med hänsyn till att avjämning verkställs efter denna princip enligt bestämmelser i skatteförfattningarna och i uppborðsförordningen.

Ökningar (+) och minskningar (—) i den statliga inkomstskatten om kommunalskatteavdraget slopas och ersättes med en reduktion av den taxerade inkomsten i proportion till den kommunala utdebiteringen.

Gift skattskyldig. Höjning av de statliga ortsavdragen med 200 kronor förutsättes.

Beskattningsbar inkomst	Ortsgrupp II					Ortsgrupp III					Ortsgrupp IV					Ortsgrupp V				
	Kommunal utdebitering					Kommunal utdebitering					Kommunal utdebitering					Kommunal utdebitering				
	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr
högst 8 000	- 5: 70	+ 4: 65	+ 15: 00	+ 25: 34	- 4: 86	+ 5: 91	+ 16: 68	+ 27: 46	- 4: 01	+ 7: 18	+ 18: 37	+ 29: 57	- 3: 17	+ 8: 45	+ 20: 06	+ 31: 68				
8 000—10 000	- 7: 60	+ 6: 20	+ 19: 99	+ 33: 79	- 6: 48	+ 7: 88	+ 22: 25	+ 36: 61	- 5: 35	+ 9: 57	+ 24: 50	+ 39: 42	- 4: 22	+ 11: 26	+ 26: 75	+ 42: 24				
10 000—12 000	- 9: 50	+ 7: 74	+ 24: 99	+ 42: 24	- 8: 10	+ 9: 86	+ 27: 81	+ 45: 76	- 6: 69	+ 11: 97	+ 30: 62	+ 49: 28	- 5: 28	+ 14: 08	+ 33: 44	+ 52: 80				
12 000—16 000	- 11: 88	+ 9: 68	+ 31: 24	+ 52: 80	- 10: 12	+ 12: 32	+ 34: 76	+ 57: 20	- 8: 36	+ 14: 96	+ 38: 28	+ 61: 60	- 6: 60	+ 17: 60	+ 41: 80	+ 66: 00				
16 000—20 000	- 14: 26	+ 11: 62	+ 37: 49	+ 63: 36	- 12: 14	+ 14: 78	+ 41: 71	+ 68: 64	- 10: 03	+ 17: 95	+ 45: 94	+ 73: 92	- 7: 92	+ 21: 12	+ 50: 16	+ 79: 20				
20 000—30 000	- 16: 63	+ 13: 55	+ 43: 74	+ 73: 92	- 14: 17	+ 17: 25	+ 48: 66	+ 80: 08	- 11: 70	+ 20: 94	+ 53: 59	+ 86: 24	- 9: 24	+ 24: 64	+ 58: 52	+ 92: 40				
30 000—40 000	- 19: 01	+ 15: 49	+ 49: 98	+ 84: 48	- 16: 19	+ 19: 71	+ 55: 62	+ 91: 52	- 13: 38	+ 23: 94	+ 61: 25	+ 98: 56	- 10: 56	+ 28: 16	+ 66: 88	+ 105: 60				
40 000—60 000	- 21: 38	+ 17: 42	+ 58: 23	+ 95: 04	- 18: 22	+ 22: 18	+ 62: 57	+ 102: 96	- 15: 05	+ 26: 93	+ 68: 90	+ 110: 88	- 11: 88	+ 31: 68	+ 75: 24	+ 118: 80				
60 000—100 000	- 23: 76	+ 19: 36	+ 62: 48	+ 105: 60	- 20: 24	+ 24: 64	+ 69: 52	+ 114: 40	- 16: 72	+ 29: 92	+ 76: 56	+ 123: 20	- 13: 20	+ 35: 20	+ 83: 60	+ 132: 00				
100 000—150 000	- 26: 14	+ 21: 30	+ 68: 73	+ 116: 16	- 22: 26	+ 27: 10	+ 76: 47	+ 125: 84	- 18: 39	+ 32: 91	+ 84: 22	+ 135: 52	- 14: 52	+ 38: 72	+ 91: 96	+ 145: 20				
150 000—	- 28: 08	+ 22: 88	+ 73: 84	+ 124: 80	- 23: 92	+ 29: 12	+ 82: 16	+ 135: 20	- 19: 76	+ 35: 36	+ 90: 48	+ 145: 60	- 15: 60	+ 41: 60	+ 98: 80	+ 156: 00				

Bilaga 1 b

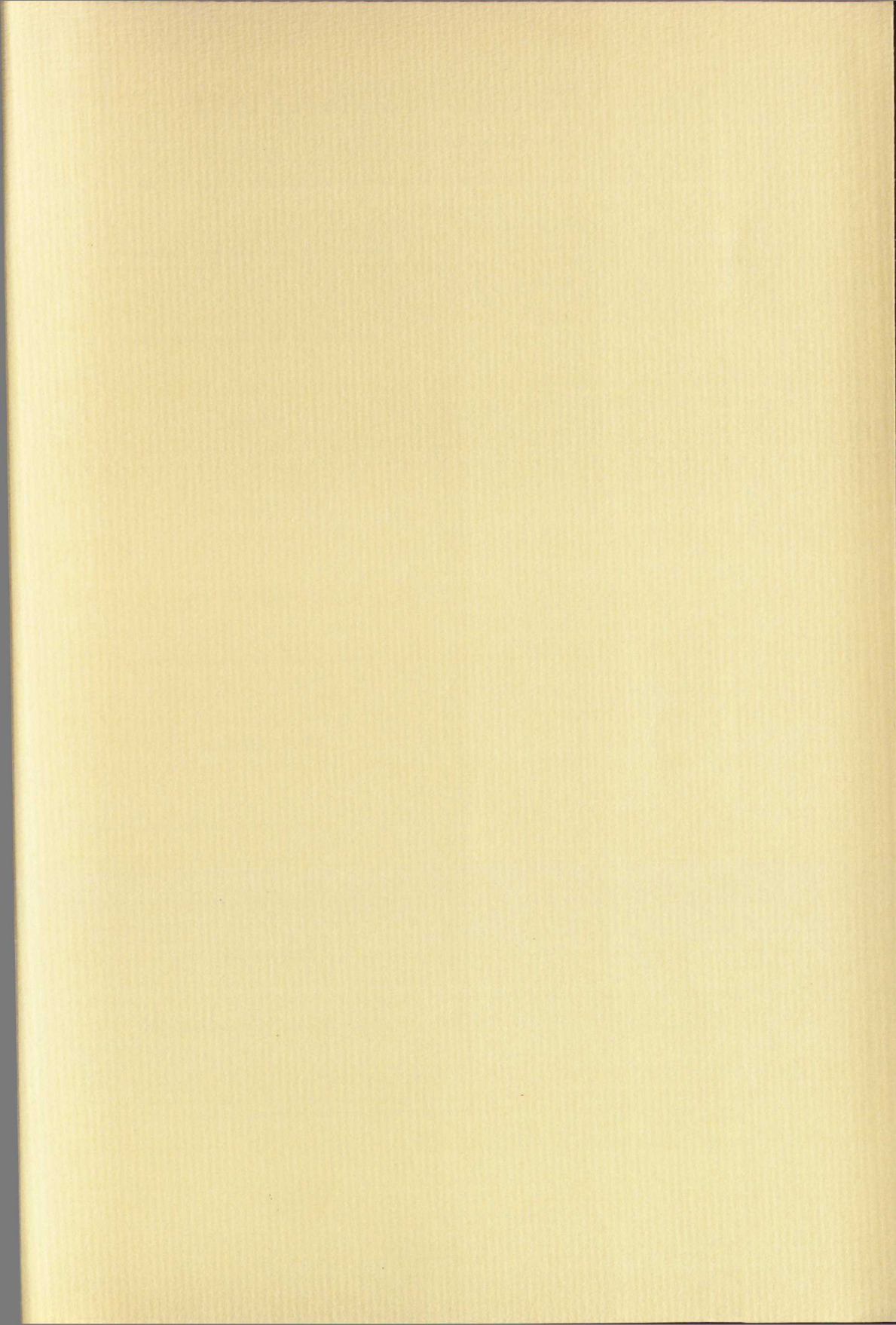
Ogilt skattskyldig med barn (utan anställd husföreståndarinna). Höjning av de statliga ortssavdragen med 150 kronor förutsättes.

Beskattningsbar inkomst	Ortsgrupp II				Ortsgrupp III				Ortsgrupp IV				Ortsgrupp V			
	Kommunal utdebitering															
	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr
högst 4 000	- 3: 33	+ 4: 91	+ 13: 15	+ 21: 38	- 2: 69	+ 5: 86	+ 14: 41	+ 22: 97	- 1: 95	+ 6: 97	+ 15: 89	+ 24: 82	- 1: 32	+ 7: 92	+ 17: 16	+ 26: 40
4 000— 6 000	- 4: 44	+ 6: 55	+ 17: 53	+ 28: 51	- 3: 59	+ 7: 81	+ 19: 22	+ 30: 62	- 2: 60	+ 9: 29	+ 21: 19	+ 33: 09	- 1: 76	+ 10: 56	+ 22: 88	+ 35: 20
6 000— 8 000	- 5: 54	+ 8: 18	+ 21: 91	+ 35: 64	- 4: 49	+ 9: 77	+ 24: 02	+ 38: 28	- 3: 26	+ 11: 62	+ 26: 49	+ 41: 36	- 2: 20	+ 13: 20	+ 28: 60	+ 44: 00
8 000— 10 000	- 6: 65	+ 9: 82	+ 26: 29	+ 42: 77	- 5: 39	+ 11: 72	+ 28: 83	+ 45: 94	- 3: 91	+ 13: 94	+ 31: 79	+ 49: 63	- 2: 53	+ 15: 18	+ 32: 89	+ 50: 60
10 000— 12 000	- 7: 48	+ 11: 05	+ 29: 58	+ 48: 11	- 6: 06	+ 13: 19	+ 32: 43	+ 51: 68	- 4: 40	+ 15: 08	+ 35: 76	+ 55: 84	- 2: 86	+ 17: 16	+ 37: 18	+ 57: 20
12 000— 16 000	- 8: 32	+ 12: 28	+ 32: 87	+ 53: 46	- 6: 73	+ 14: 65	+ 36: 04	+ 57: 42	- 4: 88	+ 17: 42	+ 39: 73	+ 62: 04	- 3: 30	+ 19: 80	+ 42: 90	+ 66: 00
16 000— 20 000	- 9: 42	+ 13: 91	+ 37: 25	+ 60: 59	- 7: 63	+ 16: 61	+ 40: 84	+ 65: 08	- 5: 54	+ 19: 75	+ 45: 03	+ 70: 31	- 3: 74	+ 22: 44	+ 48: 62	+ 74: 80
20 000— 30 000	- 10: 53	+ 15: 55	+ 41: 63	+ 67: 72	- 8: 53	+ 18: 56	+ 45: 65	+ 72: 73	- 6: 19	+ 22: 07	+ 50: 33	+ 78: 58	- 4: 18	+ 25: 08	+ 54: 34	+ 83: 60
30 000— 40 000	- 11: 64	+ 17: 19	+ 46: 02	+ 74: 84	- 9: 42	+ 20: 51	+ 50: 45	+ 80: 39	- 6: 84	+ 24: 30	+ 55: 62	+ 86: 86	- 4: 62	+ 27: 72	+ 60: 06	+ 92: 40
40 000— 60 000	- 12: 75	+ 18: 82	+ 50: 40	+ 81: 97	- 10: 32	+ 22: 47	+ 55: 26	+ 88: 04	- 7: 49	+ 26: 72	+ 60: 92	+ 95: 13	- 5: 06	+ 30: 36	+ 65: 78	+ 101: 20
60 000— 100 000	- 13: 86	+ 20: 46	+ 54: 78	+ 89: 10	- 11: 22	+ 24: 42	+ 60: 06	+ 95: 70	- 8: 14	+ 29: 04	+ 66: 22	+ 103: 40	- 5: 50	+ 33: 00	+ 71: 50	+ 110: 00
100 000— 150 000	- 15: 25	+ 22: 51	+ 60: 26	+ 98: 01	- 12: 34	+ 26: 86	+ 66: 07	+ 105: 27	- 8: 95	+ 31: 94	+ 72: 84	+ 113: 74	- 6: 05	+ 36: 30	+ 78: 05	+ 121: 00
150 000—	- 16: 38	+ 24: 18	+ 64: 74	+ 105: 30	- 13: 26	+ 28: 86	+ 70: 98	+ 113: 10	- 9: 62	+ 34: 32	+ 78: 26	+ 122: 20	- 6: 50	+ 39: 00	+ 84: 50	+ 130: 00

Ensamstående skattskyldig. Højning av de statliga ortsavdragen med 100 kronor förutsättes.

Beskattningsbar inkomst	Ortsgrupp II					Ortsgrupp III					Ortsgrupp IV					Ortsgrupp V				
						Kommunal utdebitering														
	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr	8 kr	12 kr	16 kr	20 kr
högst 4 000	- 6: 55	- 3: 22	+ 0: 11	+ 3: 43	- 6: 34	- 2: 90	+ 0: 53	+ 3: 96	- 6: 02	- 2: 43	+ 1: 16	+ 4: 75	- 5: 81	- 2: 11	+ 1: 58	+ 4: 75	- 5: 81	- 2: 11	+ 1: 58	+ 5: 28
4 000— 6 000	- 8: 73	- 4: 29	+ 0: 14	+ 4: 58	- 8: 45	- 3: 87	+ 0: 70	+ 5: 28	- 8: 03	- 3: 24	+ 1: 55	+ 6: 34	- 7: 74	- 2: 82	+ 2: 11	+ 6: 34	- 7: 74	- 2: 82	+ 2: 11	+ 7: 04
6 000— 8 000	- 10: 91	- 5: 37	+ 0: 18	+ 5: 72	- 10: 56	- 4: 84	+ 0: 88	+ 6: 60	- 10: 03	- 4: 05	+ 1: 94	+ 7: 92	- 9: 68	- 3: 52	+ 2: 64	+ 7: 92	- 9: 68	- 3: 52	+ 2: 64	+ 8: 80
8 000— 10 000	- 13: 09	- 6: 44	+ 0: 21	+ 6: 86	- 12: 67	- 5: 81	+ 1: 06	+ 7: 59	- 12: 04	- 4: 86	+ 2: 32	+ 9: 50	- 11: 62	- 4: 22	+ 3: 17	+ 9: 50	- 11: 62	- 4: 22	+ 3: 17	+ 10: 56
10 000— 12 000	- 14: 73	- 7: 25	+ 0: 24	+ 7: 72	- 14: 26	- 6: 53	+ 1: 19	+ 8: 58	- 13: 54	- 5: 46	+ 2: 61	+ 10: 69	- 13: 07	- 4: 75	+ 3: 56	+ 10: 69	- 13: 07	- 4: 75	+ 3: 56	+ 11: 88
12 000— 16 000	- 16: 37	- 8: 05	+ 0: 26	+ 8: 58	- 15: 84	- 7: 26	+ 1: 32	+ 9: 90	- 15: 05	- 6: 07	+ 2: 90	+ 11: 88	- 14: 52	- 5: 28	+ 3: 96	+ 11: 88	- 14: 52	- 5: 28	+ 3: 96	+ 13: 20
16 000— 20 000	- 18: 55	- 9: 13	+ 0: 30	+ 9: 72	- 17: 95	- 8: 23	+ 1: 50	+ 11: 22	- 17: 05	- 6: 88	+ 3: 29	+ 13: 46	- 16: 46	- 5: 98	+ 4: 49	+ 13: 46	- 16: 46	- 5: 98	+ 4: 49	+ 14: 96
20 000— 30 000	- 20: 73	- 10: 20	+ 0: 33	+ 10: 87	- 20: 06	- 9: 20	+ 1: 67	+ 12: 54	- 19: 06	- 7: 69	+ 3: 68	+ 15: 05	- 18: 39	- 6: 69	+ 5: 02	+ 15: 05	- 18: 39	- 6: 69	+ 5: 02	+ 16: 72
30 000— 40 000	- 22: 92	- 11: 27	+ 0: 37	+ 12: 01	- 22: 18	- 10: 16	+ 1: 85	+ 13: 86	- 21: 07	- 8: 50	+ 4: 07	+ 16: 63	- 20: 33	- 7: 39	+ 5: 54	+ 16: 63	- 20: 33	- 7: 39	+ 5: 54	+ 18: 48
40 000— 60 000	- 25: 10	- 12: 35	+ 0: 40	+ 13: 16	- 24: 29	- 11: 13	+ 2: 02	+ 15: 18	- 23: 07	- 9: 31	+ 4: 45	+ 18: 22	- 22: 26	- 8: 10	+ 6: 07	+ 18: 22	- 22: 26	- 8: 10	+ 6: 07	+ 20: 24
60 000— 100 000	- 27: 28	- 13: 42	+ 0: 44	+ 14: 30	- 26: 40	- 12: 10	+ 2: 20	+ 16: 50	- 25: 08	- 10: 12	+ 4: 84	+ 19: 80	- 24: 20	- 8: 80	+ 6: 60	+ 19: 80	- 24: 20	- 8: 80	+ 6: 60	+ 22: 00
100 000— 150 000	- 30: 01	- 14: 76	+ 0: 48	+ 15: 73	- 29: 04	- 13: 31	+ 2: 42	+ 18: 15	- 27: 59	- 11: 13	+ 5: 32	+ 21: 78	- 26: 62	- 9: 68	+ 7: 26	+ 21: 78	- 26: 62	- 9: 68	+ 7: 26	+ 24: 20
150 000—	- 32: 24	- 15: 86	+ 0: 52	+ 16: 90	- 31: 20	- 14: 30	+ 2: 60	+ 19: 50	- 29: 64	- 11: 96	+ 5: 72	+ 23: 40	- 28: 60	- 10: 40	+ 7: 80	+ 23: 40	- 28: 60	- 10: 40	+ 7: 80	+ 26: 00

Statens offentliga utredningar 1954

Systematisk förteckning

(Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Ärvdabalk. [6]
Betänkande angående instansordningen i vattenmål m. m. [9]
Förslag till jordrationaliseringslag m. m. [16]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

Om proportionella val inom kommunala representationer m. m. 1950 års folkomröstnings- och valsättsutrednings betänkande. 6. [17]

Kommunalförvaltning.

Statens och kommunernas finansväsen.

Förslag till förenkling av vissa beskattningsregler. [18]

Politi.

Nationalekonomi och socialpolitik.

Bostadskollektiva kommittén. 2. Kollektivhus. [3]
Socialförsäkringsutredningen. 2. Moderskapsförsäkring m. m. [4]
Vården vid ungdomsvårdsskolorna. [5]

Hälso- och sjukvård.

Betänkande med utredning och förslag rörande hörselvården. [14]

Allmänt näringsväsen.

Elkraftförsörjningen. [12]

Fast egendom. Jordbruk med binäringar.

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Industri.

Handel och sjöfart.

Kommunikationsväsen.

Bank-, kredit- och penningväsen.

Förslag till lag om sparbanker m. m. [10]

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Svensk namnbok 1954. [1]
Musikliv i Sverige. Betänkande med förslag till åtgärder för att främja det svenska musiklivets utveckling. [2]
Yrkesutbildningen. [11]
Om kompetenskrav. Betänkande avgivet av kompetensutredningen. [15]

Försvarsväsen.

Utrikes ärenden. Internationell rätt.

Nordiska parlamentariska kommittén. 6. Upphävande av all passkontroll vid gränserna mellan de nordiska länderna. [7]
Nordisk kontakt. Betänkande om utgivande av en nordisk parlamentarisk tidskriftspublikation. [8]
En gemensam nordisk marknad. [13]